

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΕ ΘΕΜΑ:

Μετάφραση και Σχολιασμός ενός αποσπάσματος του κεφαλαίου "Re-defining the international refugee regime: UNHCR, UNRWA, and the challenge of multigenerational protracted refugee situations" της Yasmineen Abu-Laban από το εγχειρίδιο "Research Handbook on the Law and Politics of Migration" της Catherine Dauvergne

ΤΗΣ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ:

ΣΟΦΙΑ-ΑΘΗΝΑ ΓΙΑΚΟΥΜΑΤΟΥ

ΔΙΜΕΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ :

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΛΙΒΑΣ (ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΞΓΜΔ)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΕΝΤΡΩΤΗΣ (ΜΟΝΙΜΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)

ΚΕΡΚΥΡΑ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2022

ΘΕΜΑ:

Μετάφραση και Σχολιασμός ενός αποσπάσματος του κεφαλαίου "Re-defining the international refugee regime: UNHCR, UNRWA, and the challenge of multigenerational protracted refugee situations" της Yasmeeen Abu-Laban από το εγχειρίδιο "Research Handbook on the Law and Politics of Migration" της Catherine Dauvergne.

ΔΙΜΕΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ :

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΛΙΒΑΣ (ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΞΓΜΔ)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΕΝΤΡΩΤΗΣ (ΜΟΝΙΜΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ)

ΣΟΦΙΑ-ΑΘΗΝΑ ΓΙΑΚΟΥΜΑΤΟΥ

A.M.: Ε2017042

Πίνακας περιεχομένων

I.	ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	5
II.	ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΚΕΙΜΕΝΟ	6
III.	ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΑ.....	17
IV.	ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ	31
	1. Κειμενική ανάλυση	
	2. Ορολογία	
	3. Πολυσημία/Δάνεια	
	4. Ακρωνύμια/Αρκτικόλεξα	
	5. Ιδιωματικές εκφράσεις	
	6. Πραγματολογικά στοιχεία	
	7. Ύφος	
V.	ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	39
VI.	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	40

Ι.ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με την παρούσα εργασία ολοκληρώνεται ο κύκλος των μεταφραστικών μου σπουδών στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου. Έχοντας εντυφλήσει τα τελευταία 4 χρόνια σε κείμενα ποικίλου ενδιαφέροντος όπως νομικά, πολιτικά μεταξύ άλλων, αποφάσισα να επιλέξω ως κείμενο-πηγή για την πτυχιακή μου εργασία ένα απόσπασμα από το κεφάλαιο "Redefining the international refugee regime: UNHCR, UNRWA, and the challenge of multigenerational protracted refugee situations" της Yasmeen Abu-Laban, από το εγχειρίδιο "Research Handbook on the Law and Politics of Migration" της Catherine Dauvergne. Ως εκ τούτου, θεώρησα ιδανικό να επικεντρωθώ σε ένα πεδίο που με εκφράζει, με ενδιαφέρει και με προβληματίζει τόσο ως μεταφράστρια όσο και ως άνθρωπο δεδομένου ότι οι εξελίξεις στον τομέα της μετανάστευσης βρίσκονται τις τελευταίες δεκαετίες στο επίκεντρο των πολιτικών συζητήσεων και συνιστούν ζήτημα της παγκόσμιας πραγματικότητας.

Πρόκειται για ένα επιστημονικό κείμενο που θίγει την αλληλένδετη σχέση μεταξύ δικαίου και της πολιτικής της μετανάστευσης εστιάζοντας σε έναν βασικό προβληματισμό που αφορά την διάκριση και αντίθεση μεταξύ των καθεστώτων διακυβέρνησης για τους Παλαιστίνιους πρόσφυγες από τη μία πλευρά, και όλων των άλλων προσφύγων από την άλλη. Έτσι λοιπόν, η μορφή της εργασίας ακολουθεί την εξής δομή: σε πρώτο στάδιο γίνεται παράθεση του κειμένου πηγής, με συγγραφέα την Yasmeen Abu-Laban και ακολουθεί το μετάφρασμα. Κατά την μεταφραστική διαδικασία, χρειάστηκε ιδιαίτερη προσοχή και μεθοδικότητα, για την αποφυγή παρανοήσεων, συγχύσεων και κατ' επέκταση μεταφραστικών σφαλμάτων. Οι μεταφραστικές επιλογές έγιναν με βάση την δομή και το ύφος του κειμένου-πηγής, ώστε το κείμενο στόχος να είναι όσο το δυνατόν πιο κοντά στον πολιτισμό-στόχο όσο ήταν αντίστοιχα και το κείμενο πηγής. Τέλος, ακολουθεί ο σχολιασμός του μεταφράσματος, στον οποίο αναφέρονται όλες οι αξιοσημείωτες προκλήσεις και δυσκολίες που προέκυψαν κατά την μεταφραστική διαδικασία και ανάλυση καθώς και οι τεχνικές και στρατηγικές που χρησιμοποιήθηκαν για την αντιμετώπιση τους.

II.Πρωτότυπο κείμενο

Re-defining the international refugee regime: UNHCR, UNRWA, and the challenge of multigenerational protracted refugee situations

Yasmeen Abu-Laban

INTRODUCTION

For scholars and practitioners in the field of migration, the fine-grade distinctions found in the literature and reporting on ‘refugees’, ‘internally displaced people’, and ‘asylum seekers’ are familiar and widely understood. In the annual reporting for the year 2018, for example, the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) indicated there were 70.8 million people forcibly displaced worldwide, of which 25.9 million were refugees living outside their country of origin, 41.3 million were internally displaced within their country of origin, and 3.5 million were asylum seekers in a third country (UNHCR 2019, [2]). However, when it comes to detailed discussion of ‘refugees’ the UNHCR annual report focuses only on the 20.4 million refugees (of 25.9 million) under the mandate of UNHCR, with acknowledgement – but no attendant discussion – of the remaining 5.5 million Palestinian refugees under the mandate of the United Nations Relief and Works Agency (UNRWA) (UNHCR 2019, [2]). The implicit explanation is that it is not the proper responsibility of UNHCR to report on Palestinians in light of UNRWA. However, one problematic outcome of this state of affairs is that other than giving a nod to their numbers, Palestinian refugees are effectively made invisible to the reader in this otherwise helpful resource covering many different groups of refugees and others experiencing forced migration.

I will be shown in this chapter, the invisibilization of Palestinian refugees is not merely a feature of UNHCR reporting and the bifurcation of UNHCR and UNRWA, but also shows up in migration studies scholarship. This chapter takes the position that rather than replicating the historic and continued logic pertaining to ‘refugees’ in law and politics as expressed through the United Nations (UN) bureaucracy, there would actually be much to gain in our collective understanding by beginning to consider ‘refugees’ in a more comprehensive manner. In making this

argument, this chapter takes a threefold approach. In the first main section of the chapter the concept of the ‘international refugee regime’ is critiqued for typically failing to consider UNRWA alongside UNHCR. While UNRWA and UNHCR employ different definitions of refugees, the longevity and role of both organizations make them worthy of simultaneous inclusion in the ‘international refugee regime’. In the second main section, the evolution of the two major United Nations agencies devoted to refugees, UNRWA and UNHCR, is addressed comparatively with an eye towards illuminating inequities in protection and advocacy. The chapter concludes with a discussion of how, for both organizations, the realities produced by ongoing and protracted refugee situations create certain parallels which signal the profound shortcomings of the international refugee regime. This is particularly the case as concerns Palestinian refugees who have endured a multigenerational protracted situation.

REFUGEES IN THE SCHOLARLY IMAGINATION

Since the end of the Second World War the UN has become inextricably linked to the fate of millions of refugees, and to what has come to be frequently referred to in the scholarly literature as the ‘international refugee regime’. This phrasing, now peppering the multidisciplinary area of migration studies, builds on conceptual developments in political science and international relations. In these fields, the term ‘regime’ has been used to highlight specific issue areas where explicit laws or rules and implicit norms, as well as the organizations that express these laws or rules and norms, come to guide the actions of states and individuals (Barnett 2002, [238]). As contrasted with realist approaches in international relations which view the international realm as one of anarchy, the idea of a ‘regime’ holds out the liberal promise that – at least in specific fields – there may be mutual understanding, if not cooperation, that has a degree of ongoing permanence (Krasner 1982, [185–9]).

On the basis of this understanding, it is perhaps not surprising that scholars making use of the concept of the international refugee regime have seen fit to focus their analyses on the UNHCR as well the 1951 UN Convention Relating to the Status of Refugees (Refugee Convention). In so doing they have provided important and contributory insights (Keely 2001; Barnett 2002; Whitaker 2008). Additionally, in light of developments taking place at regional levels, scholars have more recently

broadened out to consider the UNHCR and Refugee Convention in relation to the roles played by regional bodies like that of the Justice and Home Affairs Council within the European Union (Betts 2009). Yet, a notable absence in the prevailing discussion of the ‘international regime’ governing refugees has been consideration of an even older UN agency devoted to refugees – UNRWA, which deals solely with Palestinian refugees. This is striking because UNRWA’s continued operations depend on the support of the UN General Assembly (UNGA) and state contributions, much like UNHCR.

There may be some who wish to paint both the situation of Palestinian refugees and UNRWA as *sui generis* and therefore not comparable to UNHCR, or, by extension, even necessary to consider as part of the understanding of the international community and refugee regime. Indeed, it may perhaps be argued that the absence of discussion of UNRWA in the prevailing understanding of the ‘international refugee regime’ has to do with the clearly distinct organizational division in the UN. UNRWA was created in 1949 to provide services and relief to registered Palestinian refugees, and their descendants, in Jordan, Lebanon, Syria, West Bank, and Gaza. The UNHCR, in contrast, was created in 1950 to support the protection of refugees as well as to find solutions to their plight, including through resettlement and return. The mandate of UNHCR expressly excluded refugees covered by other UN agencies (effectively only meaning UNRWA). However, even recognizing these organizational distinctions, it is the very longevity of each organization that is notable, insofar as the understanding of a regime is aimed at capturing long-lasting, seemingly permanent norms, rules, and laws that shape action.

Perhaps it might be countered that the ‘permanency’ of UNRWA seems more in doubt than that of UNHCR. The UNRWA mandate must be renewed every three years, and headline news makes clear that UNRWA is vulnerable. For example, consider the aftermath of the sudden decision by US President Donald Trump in 2018 to upturn the policy of financially supporting UNRWA – a policy of support followed by every American president since the organization’s founding. This about-face was purportedly to force Palestinians to comply with his promised ‘deal of the century’ peace plan (Amr 2018). As if to signal the impossibility that the plan may actually better the lives of Palestinian refugees, mere days after the Trump administration finally unveiled the promised ‘deal of the century’ in January 2020 (United States

White House 2020), UNRWA issued a budget appeal for ‘a minimum of US\$ 1.4 billion’ (UNRWA 2020). This money was presented as necessary ‘to fund the Agency’s essential services and assistance, including life-saving humanitarian aid and priority projects’ in keeping with norms concerning basic human rights (UNRWA 2020). To quote further from the donation plea of the Acting Commissioner-General of UNRWA Christian Saunders:

Until there is a just and durable solution to the plight of Palestine refugees, we are the only agency able to provide the type of essential services that Palestine refugees are entitled to. I humbly call on our donors and partners to strongly support UNRWA this year; your investment is very well-placed, it is an investment in a beleaguered people deserving of your continued support and it is an investment in the region’s stability. (UNRWA 2020)

Yet it is not as if UNHCR has escaped uncertainty, ambiguity and flux. In fact, it is important to note that for much of its history UNHCR also required renewal of its mandate, and it was only in 2003 that its temporary mandate was abolished (Irfan 2017, [16]). Another example of ambiguity and flux concerns the relative welcome from states that is accorded to refugees falling under UNHCR’s mandate/definition, because this has shifted and changed over time. One way of capturing this would be in relation to Western liberal democracies’ responses to refugees. According to migration scholar Stephen Castles (2002), the Cold War made offering asylum to those fleeing Communist persecution attractive to liberal democracies in the global North for propaganda purposes, but with the end of the Cold War, and with increasing numbers of refugees coming from countries of the global South, there was greater closure [178]. Castles succinctly observes that after 1991, Western liberal democracies ‘shifted from a system designed to welcome Cold War refugees from the East and to resettle them as permanent exiles in new homes to a “non-entr   regime” designed to exclude and control asylum seekers from the South’ [181].

Another factor which might be asserted to explain why UNHCR and UNRWA are not a simultaneous focus in considerations of the international refugee regime relates to the nature of their different mandates. For instance, it might correctly be noted that UNRWA and UNHCR are highly differentiated because of the populations they serve and where they are located. Specifically UNRWA is focused on one group

of refugees, what the agency terms ‘Palestine refugees’. UNRWA’s operational definition of refugees relates to the violence and dispersal which led up to the creation of the state of Israel in 1948. For UNRWA, a Palestine refugee came to be defined as a person ‘whose normal place of residence was Palestine during the period June 1, 1946 to May 15, 1948, and who lost both home and means of livelihood as a result of the 1948 conflict’ (UNRWA 2009). As a consequence of the decades-long and ongoing conflict in the region, the UNRWA operational definition of refugee came to include the descendants of Palestine refugees, and services were extended to those forcibly displaced after 1967. It is important to note, however, that contestation over the number of Palestinian refugees and responsibility for them is actually part of the ongoing conflict. Thus, in keeping with predictions that the Trump peace deal would favour the interests of Israel (Asseburg 2019), the plan challenges responsibility for refugees, and the legitimacy of the definition upon which UNRWA derives its numbers, by claiming that ‘UNRWA’s mandate, and its multi-generational definition of who constitutes a refugee, has exacerbated the refugee crisis’ (United States White House 2020, [32]). In contrast, the 5.5 million registered and eligible for UNRWA assistance has been seen by supporters of Palestinians attuned to their experiences of dispersal as a figure which under-represents Palestinian refugees (Bocca 2009, [238]). For example, BADIL Resource Center for Palestinian Residency and Rights, a non-governmental organization with consultative status with the UN Economic and Social Council (ECOSOC), provides a different count. In its most recent survey it finds that the displaced Palestinian population includes:

- 6.7 million 1948 refugees and their descendants, a figure that includes the 5.55 million Palestinian refugees who are registered with and eligible for UNRWA assistance, and a further 1.16 million refugees who were also displaced in 1948, but are not eligible or did not register for assistance with UNRWA;
- 1.24 million 1967 Palestinian refugees and their descendants;
- 415,876 Palestinians internally displaced inside the Green Line and 344,599 internally displaced in the oPt [Occupied Palestinian Territory]. (BADIL 2016–18, [xiv])

BADIL, as well as other organizations and states expressing solidarity with Palestinian refugees, have also viewed responsibility for Palestinian refugees, and the perpetuation of their crisis, as resting in the failure of Israel and its allies to comply

with international law. This perspective advances that international law provides Palestinian refugees with a ‘right of return’ based on a combination of customary law, the law of nationality, humanitarian law, and human rights law (Boling 2007).

One area where there is clearer consensus concerns the fact that the group-specific focus of UNRWA combines with spatial limitations. UNRWA conducts activities in only select Middle Eastern countries. This might seemingly make UNHCR more ‘international’ than UNRWA. Nonetheless, it is relevant to recall that UNHCR initially took as its sole focus the 40 million Europeans displaced after the Second World War (Castles 2002, [178]). Consequently, the 1951 Refugee Convention was, unless otherwise decided by states, limited to protecting European refugees who emerged before January 1951. It was only with the 1967 Protocol that such temporal and geographic specificity was fully removed. The UNHCR does provide a clear and widely cited legal definition of a refugee which is used in jurisprudence (Dauvergne 2016, [47–50]). But as with UNRWA’s operational definition of a Palestine refugee, the definition has been subject to contestation. For UNHCR, a Convention refugee is defined as someone who is outside his or her country and cannot return because of a ‘well-founded fear of being persecuted for reasons of race, religion, nationality, membership of a particular social group or political opinion’ (art. 1A). The Convention definition has also been met with debate and challenge based on context and time. For example, the Organization for African Unity developed its own definition in 1969 to better capture the specificity of forced migration in that continent, and more recently analysts have been drawing attention to potentially growing numbers of environmentally displaced persons as a result of climate change (Marshall 2015). It is not inconsequential that such forced movements are sometimes given the shorthand ‘environmental refugees’. UNHCR is now also acknowledging that ‘Climate change and natural disasters can add to and worsen the threats that force people to flee across international borders. The interplay between climate, conflict, poverty and persecution greatly increases the complexity of refugee emergencies’ (Thompson 2019). Such discussion is also reflective of how the UNHCR has, since the 1990s, been broadening the situations in which it concerns itself beyond ‘refugees’ or ‘asylum seekers’ (Crisp 2009, [74–5]).

A final line of argument for keeping discussion of UNHCR separate from discussion of UNRWA might concern details of international law and its

ramifications. For instance, many countries have ratified the Refugee Convention, including Canada and the United States; by extension, they have agreed to the principle of non-refoulement, namely, that a refugee will not be returned to a country where his or her life or freedom is in danger (Macklin 2003, [1]). This might seem radically different from the international law governing Palestinian refugees, which various sources (Boling 2007) have seen as repeatedly advanced by the long insistence of Palestinian refugees themselves for recognition of a ‘right of return’ and/or compensation as stipulated in the 1948 UNGA Resolution 194 (Al Hussein & Bocco 2009, [275]; Albadawi 2019). Although Resolution 194 is still endorsed by the majority of countries in the UNGA, it has been noted that in light of Israel’s continued refusal to abide by the provisions, ‘resettlement has routinely been presented as the “magic solution” likely to solve quickly and permanently the Palestinian refugee problem’ (Al Hussein & Bocco 2009, [284]). The continued salience of this tendency is manifested in the 2020 Trump peace plan which holds that [p]roposals that demand that the State of Israel agree to take in Palestinian refugees, or that promise tens of billions of dollars in compensation for the refugees, have never been realistic’, and that it is neighbouring Arab-majority states that ‘have the moral responsibility to integrate them’ (United States White House 2020, [31]).

In light of these very real contestations over the right of return and Palestinian refugees, it is difficult to assert that there is a consistency or depth of impact of international law governing Palestinian refugees. But arguably this same difficulty emerges in asserting consistency and depth when it comes to an embrace of compliance with international law pertaining to the rules and norms expressed through UNHCR. As has been observed, even states in the West that are long-time signatories to the Refugee Convention and Protocol have found numerous ways to get around the spirit of refugee protection, as well as the pressure of human rights groups, through an arsenal of measures that work to prevent the arrival of and claims-making by Convention refugees (Gibney 2004). As the first Asian country to ratify the Refugee Convention in 1992, and the first Asian country to adopt a refugee law in 2013, South Korea’s acceptance of only two Yemeni refugees from a group of some 479 is striking (Kwon 2019). This is because Yemenis are fleeing what has widely been seen as one of the worst contemporary humanitarian disasters in the world. Such developments raise profound questions about compliance with the spirit of

international law; this situation was also underscored by the move toward border closures as a result of the COVID-19 pandemic in 2020.

To summarize, then, when viewed in comparative terms, there are differences between UNHCR and UNRWA that warrant consideration of their organizational and programmatic specificity. In particular, over time the Convention definition of refugee came to apply to groups beyond Europe due to recognition that the state system produced refugees, and in the process the ratification of the Convention and Protocol has gone hand in hand with efforts to lend permanence to the UNHCR as an agency. In contrast, the agency for Palestine refugees, UNRWA, has faced considerable and mounting financial challenges, most recently from the Trump administration, even in the face of the fact that Palestine refugees are in a protracted multigenerational situation. However, such differences are arguably not as significant as the fact that both organizations have had longevity over time, and have articulated laws, rules, and norms that help to guide individual and state action. Both UNRWA and UNHCR have faced challenges from states, especially since the spirit of international law and protection pertaining to Palestinian refugees as well as Convention refugees has not always been respected by states. Still, on balance, rather than jettisoning the conceptual device of an ‘international refugee regime’, it actually makes more sense to retain it but broaden it to include consideration of both UNRWA and UNHCR simultaneously – this because of the implications of not doing so. Palestinians comprise more than 20 per cent of refugees in the world, according to UNHCR statistics. Ignoring them in migration studies feeds into a more generalized absencing of Palestine and Palestinians from the purview of the discipline of political science and the multidisciplinary field of ethnic studies (Abu-Laban & Bakan 2020, [1–80]). Such an absencing of Palestinians does not bode well for advancing our knowledge in law and politics relating to migration studies.

As it stands, there is no denying a pattern in which migration and refugee scholars themselves have treated not only UNRWA but also Palestinian refugees as ‘exceptional’, creating a serious gap in the larger literature (Irfan 2017, [11]). Moreover, even within specific discussions of national responses to migration, Palestinian refugees are noticeably peripheral. For instance, in Canada, Palestinian refugees have been absented from the telling of the post-war history of immigration and refugee policies, despite the fact that in 1955–6 the Canadian government

resettled some 100 skilled English and French-speaking Palestinian refugees (mainly men) and their families (Raska 2015). It is puzzling to find this particular movement ignored in much scholarship about Canada, precisely because the admission of skilled Palestinian refugees was a harbinger of the legal framework that came to accompany the admission of other non-European refugees (Raska 2015, [473]). Similarly, in the United States, responses to Palestinians were of relevance for other non-European groups. Specifically, the 1953 Refugee Relief Act, while primarily designed to welcome European refugees escaping from countries behind the ‘Iron Curtain’ (Speer 1969, [711]), ultimately made provisions for several thousand ‘Asians and Near Easterners’ (Reimers 1983, [13]). These provisions, operating outside of quota limitations, were the result of the combined pressures of reformist members of Congress for more open immigration and of Arab-American groups to admit Palestinians (Reimers 1983, [13]). As such, they foreshadowed the changes of 1965 which abandoned the racially exclusionary national origin quota system (Reimers 1983, [9–13]).

THE INTERNATIONAL REFUGEE REGIME AND THE INEQUITIES IN PROTECTION AND ADVOCACY

A benefit to bringing discussion of UNRWA and UNHCR together in considering the ‘international refugee regime’ is that it also becomes easier to directly identify the ways in which, and the degree to which, the international refugee regime does or does not meet the needs of refugees or specific refugee groups. To do so on multiple dimensions goes beyond the scope of this chapter. However, two particularly salient ways in which inequities might be identified concern the role and ability of UNRWA and UNHCR to offer protection and to engage in advocacy for the refugees they oversee. In highlighting these dimensions, it also becomes clear that Palestinian refugees, having typically been rendered legally stateless, have also faced exacerbated vulnerabilities as a result of the international refugee regime’s uneven delivery of protection and advocacy.

To begin to consider the relevance of protection and advocacy, it is worth noting that while UNHCR (2002) acknowledges it is ‘not a supranational organization’, it is nonetheless the case that ‘states have an obligation to cooperate with UNHCR’. This affords UNHCR (2002) enough clout and leverage to

comfortably assert that ‘UNHCR’s main role in pursuing international protection is to ensure that states are aware of, and act on, their obligations to protect of migration refugees and persons seeking asylum’. This ability to protect and advocate takes us to a key point of entry into understanding the difference between UNRWA and UNHCR which has been consistently highlighted by scholars who look specifically at Palestinian refugees. This distinction concerns the fact that whereas from the outset UNHCR was conceptualized as an organization aimed at providing protection to refugees and seeking solutions worldwide, UNRWA was primarily conceptualized as being a service provider organization specifically for Palestinian refugees (Akram 2001, [168]; Hanafi 2014, [3]). In particular, UNRWA was designed to take over from the kind of emergency relief that had initially been carried out by the International Committee of the Red Cross, the League of the Red Cross Societies, and the American Friends Service Committee (Bocco 2009, [231]).

As befits the characterization of a ‘relief and works agency’, UNRWA was also concerned with economic integration, although opposition to its work programmes in the 1950s worked in tandem with UNRWA moving towards providing services in the 1960s (Bocco 2009, [232]). As a result, over the decades, UNRWA came to be ‘unique among United Nations agencies in directly providing essential public services’, in such areas as health, education, vocational training, relief, and microfinance as well as infrastructure and camp improvement (Abu-Zayd 2009, [227]). These kinds of activities provide employment for thousands of people, including many Palestinian refugees whose conditions in countries where UNRWA operates have typically excluded them from full citizenship, often with cascading negative consequences for labour market participation rates, in comparison to citizens, and targets for discrimination (Al Hussein & Bocco 2009).

Considering the services offered by UNRWA, it can be observed that they also replicate elements associated with the post-war Keynesian welfare state. Hence, it is not surprising that the quasi-state functions of UNRWA have led to the organization being likened to a ‘blue state’, in recognition of the colour of the UN flag (Bocco 2009, [234]). However, unlike an actual state that can levy taxes and claim sovereignty over a given territory and people, UNRWA, as noted earlier, is characterized by a kind of permanent temporariness, required to have its operations renewed (now every three years), making it difficult to pursue long-term planning.

Moreover, it has also had to be reliant on voluntary donations, which have proven uneven in recent decades, with the last time its core programmes were completely funded being as far back as 1986 (Irfan 2017, [16]). Such financial difficulties can be attributed to a number of factors, including increased demand for humanitarian aid following the end of the Cold War and neoliberal policies which have had the effect of limiting public expenditures (Bocco 2009, [233]). It will also be important to monitor the impact of the fallout from the 2020 COVID-19 pandemic on financial contributions to both UNRWA and UNHCR.

Similar to UNRWA, UNHCR is also reliant on voluntary funding, and has in the last five years faced shortfalls as the numbers of Convention refugees have steadily increased to an all-time high. Between 2016 and 2018, for example, the level of funding directed at UNHCR has been less than 60 per cent of what was needed, dramatically impacting refugees from Burundi, Democratic Republic of the Congo, Afghanistan, South Sudan, Syria, and Somalia (UN News 2018). It also remains to be seen whether the Global Compact on Refugees, passed by the UNGA in December 2018, can live up to its promise of ensuring greater solidarity with refugees and refugee-receiving countries – both being primarily located in countries of the developing world (UNHCR 2019, [17]). In any case, unlike UNRWA, UNHCR is in a position to consider longer term planning, as well as to take up its role in advocacy and protection.

III.Μετάφρασμα

Ο επαναπροσδιορισμός του διεθνούς καθεστώτος προσφύγων: η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (Υ.Α), η Υπηρεσία Αρωγής και Έργων των Ηνωμένων Εθνών για τους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες στην Εγγύς Ανατολή (UNRWA) και η πρόκληση των παρατεταμένων προσφυγικών καταστάσεων πολλαπλών γενεών

Της Yasmeen Abu-Laban

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Για τους μελετητές και επαγγελματίες στον τομέα της μετανάστευσης, οι λεπτές διακρίσεις που εντοπίζονται στη βιβλιογραφία και στις εκθέσεις σχετικά με τους «πρόσφυγες», τους «εσωτερικά εκτοπισμένους» και τους «αιτούντες άσυλου» είναι οικείες και ευρέως κατανοητές. Στην ετήσια έκθεση για το 2018, για παράδειγμα, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες έδειξε ότι υπήρχαν 70,8 εκατομμύρια βίβια εκτοπισμένοι άνθρωποι παγκοσμίως, εκ των οποίων 25,9 εκατομμύρια ήταν πρόσφυγες που ζούσαν εκτός της χώρας καταγωγής τους, 41,3 εκατομμύρια ήταν εσωτερικά εκτοπισμένοι εντός της χώρας καταγωγής τους και 3,5 εκατομμύρια ήταν αιτούντες άσυλου σε μία τρίτη χώρα (Ύπατη Αρμοστεία 2019 [2]). Ωστόσο, όταν πρόκειται για λεπτομερή συζήτηση για τους «πρόσφυγες», η ετήσια έκθεση της Ύπατης Αρμοστείας εστιάζει μόνο στους 20,4 εκατομμύρια πρόσφυγες (εκ των 25,9 εκατ.) που βρίσκονται υπό την εντολή της, με αναγνώριση αλλά χωρίς στενή παρακολούθηση, των υπόλοιπων 5,5 εκατομμυρίων Παλαιστίνιων προσφύγων που βρίσκονται υπό την εντολή της Υπηρεσίας Αρωγής και Έργων των Ηνωμένων Εθνών (UNRWA) (Ύπατη Αρμοστεία 2019). Η σιωπηρή εξήγηση είναι ότι δεν αποτελεί κύρια αρμοδιότητα της Υ.Α. να αναφέρει τους πρόσφυγες υπό το πρίσμα της UNRWA. Ωστόσο, ένα πρόβλημα που προκύπτει από την εν λόγω κατάσταση είναι ότι εκτός από το να δίνεται έγκριση στον αριθμό τους, οι Παλαιστίνιοι πρόσφυγες καθίστανται στην ουσία αόρατοι στον αναγνώστη, σε μία κατά τα άλλα χρήσιμη πηγή η οποία καλύπτει πολλές διαφορετικές ομάδες προσφύγων και άλλων ανθρώπων που αναγκάζονται να μεταναστεύσουν.

Όπως θα αποδειχθεί στο κεφάλαιο αυτό, η αορατοποίηση των Παλαιστίνιων προσφύγων δεν αποτελεί απλώς χαρακτηριστικό των εκθέσεων της Ύπατης Αρμοστείας και της διακλάδωσης της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και της UNRWA, αλλά εμφανίζεται και στις μεταναστευτικές μελέτες εξίσου. Το εν λόγω κεφάλαιο διατυπώνει την θέση ότι αντί να επαναλαμβάνεται η ιστορική και συνεχιζόμενη λογική σχετικά με τους «πρόσφυγες» στο δίκαιο και την πολιτική όπως εκφράζεται μέσω της γραφειοκρατίας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ), θα είχαμε πολλά να κερδίσουμε στην συλλογική μας κατανόηση αν αρχίζαμε να αναγνωρίζουμε τους «πρόσφυγες» κατά έναν πιο κατανοητό τρόπο. Για την διατύπωση αυτού του επιχειρήματος, το κεφάλαιο ακολουθεί μια τριπλή προσέγγιση. Στην πρώτη κύρια ενότητα ασκείται κριτική στην έννοια του «διεθνούς καθεστώτος των προσφύγων» καθώς συνήθως αποτυγχάνει να αντιμετωπίσει με τον ίδιο τρόπο την UNRWA και την Υ.Α. Την στιγμή που η UNRWA και η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες χρησιμοποιούν διαφορετικούς ορισμούς για την λέξη «πρόσφυγας», η μακροβιότητα και ο ρόλος και των δυο οργανισμών τις καθιστούν άξιες ταυτόχρονης ένταξης στο «διεθνές καθεστώς των προσφύγων». Στην δεύτερη κύρια ενότητα, εξετάζεται συγκριτικά η εξέλιξη των δύο αυτών σημαντικών οργανισμών των Ηνωμένων Εθνών που έχουν αφιερώσει τον σκοπό τους στους πρόσφυγες, της UNRWA και της Ύπατης Αρμοστείας, με σκοπό να διευκρινιστούν οι ανισότητες που αφορούν την προστασία και υπεράσπιση. Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με μια συζήτηση για το πώς, και για τους δύο οργανισμούς, η πραγματικότητα που παράγεται από τις συνεχιζόμενες και παρατεταμένες καταστάσεις των προσφύγων δημιουργεί ορισμένους παραλληλισμούς οι οποίοι σηματοδοτούν τις βαθιές αδυναμίες του διεθνούς καθεστώτος των προσφύγων. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στην περίπτωση των Παλαιστίνιων προσφύγων που αποτελούν θύματα πολλαπλών παρατεταμένων καταστάσεων.

ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ

Από το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, ο ΟΗΕ έχει άρρηκτα συνδεθεί με την μοίρα εκατομμυρίων προσφύγων και με αυτό που συχνά αναφέρεται στην ακαδημαϊκή βιβλιογραφία ως «διεθνές καθεστώς προσφύγων». Η εν λόγω φράση, η οποία πλέον διανθίζει στον διεπιστημονικό τομέα των μεταναστευτικών σπουδών, βασίζεται σε εννοιολογικές αναπτύξεις που διαδραματίζονται στον τομέα της πολιτικής επιστήμης και διεθνών σχέσεων. Σε αυτά τα πεδία, ο όρος «καθεστώς»

έχει χρησιμοποιηθεί για να επισημάνει συγκεκριμένα πεδία ενδιαφέροντος όπου οι ρητοί νόμοι ή κανόνες και τα άρρητα πρότυπα καθώς και οι οργανισμοί που εκφράζουν αυτούς τους νόμους ή κανόνες και πρότυπα, έρχονται για να καθοδηγήσουν τις πράξεις των κρατών και των ατόμων (Barnett 2002, [238]). Σε αντιδιαστολή με τις ρεαλιστικές προσεγγίσεις στον τομέα των διεθνών σχέσεων οι οποίες θεωρούν την διεθνή σφαίρα ως μια σφαίρα αναρχίας, η ιδέα ενός «καθεστώτος» δίνει την φιλελεύθερη υπόσχεση ότι, σε συγκεκριμένους τουλάχιστον τομείς, μπορεί να υπάρξει αμοιβαία κατανόηση αν όχι συνεργασία, η οποία θα διαθέτει ένα βαθμό συνεχιζόμενης μονιμότητας (Krasner 1982, [185–9]).

Με αυτά τα δεδομένα λοιπόν, ίσως να μην αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι οι λόγιοι που χρησιμοποιούν την έννοια του διεθνούς καθεστώτος των προσφύγων θεώρησαν σκόπιμο να εστιάσουν τις αναλύσεις τους στην Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες καθώς και στην Σύμβαση του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων (Σύμβαση των Προσφύγων), παρέχοντας με τον τρόπο αυτό σημαντικές και χρήσιμες πληροφορίες (Keely 2001; Barnett 2002; Whitaker 2008). Επιπρόσθετα, υπό το φως των εξελίξεων που λαμβάνουν χώρα σε περιφερειακό επίπεδο, οι μελετητές έχουν πρόσφατα επεκτείνει το ενδιαφέρον τους ώστε να εξετάσουν την Ύπατη Αρμοστεία και την Σύμβαση για τους Πρόσφυγες σε σχέση με τους ρόλους που διαδραματίζουν περιφερειακά όργανα όπως το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων μέσα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Betts 2009). Ωστόσο, μια αξιοσημείωτη παράλειψη στην προαναφερθείσα συζήτηση σχετικά με το «διεθνές καθεστώς» που διέπει τους πρόσφυγες ήταν η εξέταση ενός ακόμη παλαιότερου οργανισμού του ΟΗΕ αφιερωμένος στους πρόσφυγες, δηλαδή της UNRWA, η οποία ασχολείται αποκλειστικά με Παλαιστίνιους πρόσφυγες. Αυτό είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακό διότι οι συνεχείς εκστρατείες της UNRWA εξαρτώνται από την υποστήριξη της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ (ΓΣΗΕ) και την συνεισφορά κρατών μελών ανάλογη με εκείνη της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

Μπορεί να υπάρχουν κάποιοι που επιθυμούν να παρουσιάσουν τόσο την κατάσταση των Παλαιστίνιων Προσφύγων όσο και της UNRWA ως *sui generis* και ως εκ τούτου μη συγκρίσιμη με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες ή κατ' επέκταση, αν κρίνεται αναγκαίο να θεωρηθεί ως μέρος της κατανόησης της διεθνούς κοινότητας και του προσφυγικού καθεστώτος. Πράγματι, μπορεί να

υποστηριχθεί ότι η απουσία συζήτησης για την UNRWA στην επικρατούσα αντίληψη για το «διεθνές προσφυγικό καθεστώς» σχετίζεται με την σαφώς διακριτή οργανωτική διαίρεση στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η UNRWA δημιουργήθηκε το 1949 με σκοπό την παροχή υπηρεσιών και ανακούφισης σε καταγεγραμμένους Παλαιστίνους πρόσφυγες και στους απογόνους τους, στην Ιορδανία, Λίβανο, Συρία, Δυτική Όχθη και Γάζα. Από την άλλη πλευρά, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες δημιουργήθηκε το 1950 με στόχο να προστατεύσει τους πρόσφυγες καθώς και να βρει λύσεις για να τους βγάλει από την δυσχερή θέση τους, μεταξύ άλλων μέσω της επανεγκατάστασης και επιστροφής τους. Η εντολή της Ύπατης Αρμοστείας απέκλειε ρητά τους πρόσφυγες που καλύπτονται από άλλους οργανισμούς του ΟΗΕ (εννοώντας ουσιαστικά μόνο την UNRWA). Ωστόσο, ακόμη και αν αναγνωρίσουμε αυτές τις οργανωτικές διακρίσεις, η ίδια η μακροβιότητα κάθε οργανισμού είναι αξιοσημείωτη στο βαθμό που η κατανόηση ενός καθεστώτος αποσκοπεί στην εφαρμογή μακροχρόνιων, φαινομενικά μόνιμων προτύπων, κανόνων και νόμων που διαμορφώνουν την πράξη.

Θα μπορούσε ενδεχομένως να υποθέσει κανείς ότι η «μονιμότητα» της UNRWA φαίνεται να είναι πιο αμφίβολη από εκείνη της Ύπατης Αρμοστείας. Η εντολή της UNRWA πρέπει να ανανεώνεται κάθε τρία χρόνια, με τα πρωτοσέλιδα των ειδήσεων να καθιστούν σαφές ότι η UNRWA είναι ευάλωτη. Για παράδειγμα, αναλογιστείτε τα επακόλουθα μετά την ξαφνική απόφαση του Προέδρου των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ, το 2018, να ανατρέψει την πολιτική οικονομικής στήριξης της UNRWA- πολιτική στήριξης που μέχρι τότε είχαν ακολουθήσει όλοι οι Αμερικάνοι πρόεδροι από την ίδρυση του οργανισμού. Αυτή η αλλαγή πολιτικής έγινε δήθεν για να αναγκάσει τους Παλαιστίνιους να συμμορφωθούν με το ειρηνευτικό του σχέδιο ή όπως το αποκάλεσε «συμφωνία του αιώνα» που ο ίδιος υποσχέθηκε. Σαν να σηματοδοτούσε το ανέφικτο, ότι το πλάνο αυτό θα βελτίωνε πράγματι τις ζωές των Παλαιστίνιων προσφύγων, λίγες μόλις μέρες αφότου η κυβέρνηση Τραμπ αποκάλυψε τελικά την υποσχόμενη «συμφωνία του αιώνα» τον Ιανουάριο του 2020, (Λευκός Οίκος των Ηνωμένων Πολιτειών 2020), η UNRWA εξέδωσε έκκληση προϋπολογισμού της για τουλάχιστον 1,4 δισεκατομμύρια δολάρια (UNRWA 2020). Τα χρήματα αυτά παρουσιάστηκαν ως αναγκαία για την «χρηματοδότηση των βασικών υπηρεσιών και της βοήθειας του Οργανισμού, συμπεριλαμβανομένης της σωτήριας ανθρωπιστικής βοήθειας και των έργων προτεραιότητας, σύμφωνα με τους

κανόνες που αφορούν τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα (UNRWA 2020). Ακολουθεί περεταίρω παράθεση από την έκκληση του εκτελούντος χρέη γενικού επιτρόπου της UNRWA, Κρίστιαν Σόντερς:

Μέχρι να υπάρξει μια δίκαιη και βιώσιμη λύση η οποία θα δώσει τέλος στο δράμα των Παλαιστίνιων προσφύγων, είμαστε ο μόνος οργανισμός που μπορεί να παρέχει τις βασικές υπηρεσίες που οι Παλαιστίνιοι πρόσφυγες δικαιούνται. Καλώ ταπεινά όλους τους χρηματοδότες και εταίρους μας να υποστηρίζουν φέτος ένθερμα την UNRWA. Δεν θα μετανιώσετε αυτή σας την επένδυση, μια επένδυση όχι μόνο σε έναν καταπονημένο λαό που αξίζει την συνεχή υποστήριξη σας αλλά και στην σταθερότητα της περιοχής (UNRWA 2020) .

Ωστόσο, η Ύπατη Αρμοστεία δεν έχει διαφύγει ακόμα από την αβεβαιότητα, ασάφεια και την ρευστότητα. Μάλιστα, αξίζει να σημειωθεί ότι στο μεγαλύτερο μέρος της ιστορίας της, η Ύπατη Αρμοστεία απαιτούσε επίσης την ανανέωση της εντολής της, ενώ μόλις το 2013 καταργήθηκε η προσωρινή εντολή της (Irfan 2017, [16]). Ένα ακόμα παράδειγμα ασάφειας και ρευστότητας αφορά την σχετική υποδοχή που επιφυλάσσουν τα κράτη στους πρόσφυγες που εμπίπτουν στην εντολή/ορισμό της Ύπατης Αρμοστείας καθώς αυτή έχει μετατοπιστεί και αλλάξει με την πάροδο του χρόνου. Ένας τρόπος για να αποτυπωθεί αυτό θα ήταν σε σχέση με τις αντιδράσεις των δυτικών φιλελεύθερων δημοκρατιών προς τους πρόσφυγες. Σύμφωνα με τον μελετητή της μετανάστευσης Stephen Castles (2002), ο Ψυχρός Πόλεμος κατέστησε την προσφορά ασύλου σε όσους διέφευγαν τον κομμουνιστικό διωγμό «ελκυστική» στις φιλελεύθερες δημοκρατίες του παγκόσμιου Βορρά για προπαγανδιστικούς κυρίως λόγους , με το τέλος όμως του Ψυχρού Πολέμου και με τον συνεχώς αυξανόμενο αριθμό προσφύγων που προέρχονταν από χώρες του παγκόσμιου Νότου, υπήρξε ένα καλύτερο τέλος. Ο Castles παρατηρεί συνοπτικά ότι μετά το 1991, οι Δυτικές φιλελεύθερες δημοκρατίες μετατοπίστηκαν από ένα σύστημα σχεδιασμένο να υποδέχεται τους πρόσφυγες του Ψυχρού Πολέμου από την Ανατολή και να προχωρά στην μετεγκατάστασή τους ως μόνιμους εξόριστους σε νέες πατρίδες, σε ένα σύστημα «μη εισόδου» σχεδιασμένο να αποκλείει και να ελέγχει τους αιτούντες ασύλου που προέρχονται από χώρες του Νότου.

Ένας ακόμα παράγοντας που μπορεί να ισχυριστεί κανείς για να εξηγήσει γιατί η Υ.Α. και η UNRWA δεν βρίσκονται ταυτόχρονα στο επίκεντρο των προβληματισμών

για το διεθνές καθεστώς των προσφύγων σχετίζεται με την φύση των διαφορετικών εντολών τους. Για παράδειγμα, θα μπορούσε ορθά να σημειωθεί ότι η UNRWA και η Ύπατη Αρμοστεία διαφοροποιούνται σε μεγάλο βαθμό λόγω των πληθυσμών που εξυπηρετούν και της τοποθεσίας που βρίσκονται. Συγκεκριμένα, η UNRWA επικεντρώνεται σε μια ομάδα προσφύγων, αυτούς που ο ίδιος οργανισμός αποκαλεί «Παλαιστίνιους πρόσφυγες». Ο λειτουργικός ορισμός της UNRWA για τους πρόσφυγες σχετίζεται με την βία και διασκορπισμό που οδήγησαν στην δημιουργία του κράτους του Ισραήλ το 1948. Για την UNRWA, ως Παλαιστίνιος πρόσφυγας ορίζεται ένας άνθρωπος «του οποίου συνήθης τόπος κατοικίας ήταν η Παλαιστίνη την περίοδο από 1^η Ιουνίου 1946 μέχρι 15 Μαΐου 1948, και ο οποίος έχασε και την κατοικία του και τα μέσα διαβίωσης ως αποτέλεσμα της σύγκρουσης του 1948» (UNRWA 2009). Ως συνέπεια της δεκαετούς και συνεχούς σύγκρουσης στην περιοχή, ο λειτουργικός ορισμός της UNRWA για τον πρόσφυγα κατέληξε να περιλαμβάνει τους απογόνους των Παλαιστίνιων προσφύγων, την στιγμή που οι υπηρεσίες άρχισαν να επεκτείνονται σε όσους διώχθηκαν βίαια μετά το 1967. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι η αμφισβήτηση για τον αριθμό των Παλαιστίνιων προσφύγων και η ευθύνη γι' αυτούς αποτελεί ουσιαστικά μέρος της εν εξελίξει σύγκρουσης. Έτσι, για την τήρηση των προβλέψεων ότι η ειρηνευτική συμφωνία του Τραμπ θα ευνοούσε τα συμφέροντα του Ισραήλ (Asseburg 2019), το σχέδιο αμφισβητεί την ευθύνη για τους πρόσφυγες και τη νομιμότητα του ορισμού βάσει του οποίου η UNRWA αντλεί τους αριθμούς της, υποστηρίζοντας ότι η «εντολή της UNRWA και ο ορισμός πολλαπλών γενεών σχετικά με το ποιός θεωρείται πρόσφυγας έχει επιδεινώσει την προσφυγική κρίση» (Λευκός Οίκος, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής 2020, [32]). Αντίθετα, οι 5,5 εκατομμύρια εγγεγραμμένοι και επιλέξιμοι για την παροχή βοήθειας από την UNRWA έχουν θεωρηθεί από τους υποστηρικτές των Παλαιστίνιων που είναι συντονισμένοι με τις εμπειρίες κατά τον διασκορπισμό τους, ως ένας αριθμός που υπο-εκπροσωπεί τους Παλαιστίνιους πρόσφυγες (Bocca 2009, [238]). Παραδειγματικά, το BADIL, Κέντρο Πόρων για την Παλαιστινιακή Κατοικία και τα Δικαιώματα των Προσφύγων, ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός σε συμβουλευτικό καθεστώς με το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο του ΟΗΕ (ΟΚΣ), παρέχει μια διαφορετική καταμέτρηση. Στην πιο πρόσφατη έρευνα του διαπιστώνει ότι ο εκτοπισμένος Παλαιστίνιος πληθυσμός περιλαμβάνει:

- 6,7 εκατομμύρια πρόσφυγες του 1948 και τους απογόνους τους, αριθμός που περιλαμβάνει τους 5,55 εκατομμύρια Παλαιστίνιους πρόσφυγες που είναι εγγεγραμμένοι και επιλέξιμοι για παροχή βοήθειας από την UNRWA και επιπλέον 1,16 εκατομμύρια πρόσφυγες που διώχθηκαν εξίσου το 1948 αλλά δεν είναι ούτε επιλέξιμοι ούτε εγγεγραμμένοι για βοήθεια από την UNRWA
- 1,24 εκατομμύρια Παλαιστίνιους πρόσφυγες του 1967 και τους απογόνους τους
- 415,876 εσωτερικά εκτοπισμένους εντός της Πράσινης Γραμμής Παλαιστίνιους και 344,599 εσωτερικά εκτοπισμένους στα κατεχόμενα παλαιστινιακά εδάφη (oPt). (BADIL 2016-18, [XIV])

Το BADIL, καθώς και άλλοι οργανισμοί και κράτη που εκφράζουν την αλληλεγγύη τους στους Παλαιστίνιους πρόσφυγες, θεωρούν επίσης ότι η ευθύνη γι' αυτούς και η διαιώνιση της κρίσης τους, έγκειται στην αποτυχία του Ισραήλ και των συμμάχων του να συμμορφωθούν με το διεθνές δίκαιο. Η οπτική αυτή υποστηρίζει ότι το διεθνές δίκαιο παρέχει στους Παλαιστίνιους πρόσφυγες το «δικαίωμα επιστροφής» βασισμένο σε ένα συνδυασμό του εθιμικού δικαίου, του δικαίου της ιθαγένειας, του ανθρωπιστικού δικαίου και του δικαίου ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Boling 2007).

Ένας τομέας στον οποίο υπάρχει μια σαφέστερη κοινή αντίληψη αφορά το γεγονός ότι η ιδιαίτερη έμφαση που δίνεται στην ομάδα από την UNRWA συνδυάζεται από χωρικούς περιορισμούς. Είναι γνωστό ότι η UNRWA διεξάγει ενέργειες μόνο σε επιλεγμένες χώρες της Μέσης Ανατολής γεγονός που μπορεί φαινομενικά να καταστήσει την Ύπατη Αρμοστεία πιο «διεθνή» από την UNRWA. Παρ' όλα αυτά, είναι σημαντικό να υπενθυμίσουμε ότι η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εστίασε εξ' ολοκλήρου στους 40 εκατομμύρια Ευρωπαίους που εκτοπίστηκαν μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο (Castles 2002, [178]). Κατά συνέπεια, η Σύμβαση του 1951 για τους Πρόσφυγες περιοριζόταν, εκτός αν τα κράτη αποφάσιζαν το αντίθετο, μόνο στην προστασία Ευρωπαίων προσφύγων που αναδείχθηκαν πριν από τον Ιανουάριο του 1951. Ήταν μόνο με το Πρωτόκολλο του 1967 που καταργήθηκε πλήρως αυτή η χρονική και γεωγραφική ιδιαιτερότητα. Η Ύπατη Αρμοστεία παρέχει έναν σαφή και ευρέως παρατιθέμενο νομικό ορισμό για την λέξη «πρόσφυγας» ο οποίος χρησιμοποιείται στην νομολογία (Dauvergne 2016, [47-50]). Αλλά όπως και με τον λειτουργικό ορισμό της UNRWA για τον

Παλαιστίνιο πρόσφυγα, ο ορισμός αποτέλεσε αντικείμενο αμφισβήτησης. Για την Ύπατη Αρμοστεία, ως πρόσφυγας σύμφωνα με την Σύμβαση ορίζεται κάποιος που βρίσκεται έξω από την χώρα του/της και δεν μπορεί να επιστρέψει λόγω του «βάσιμου φόβου να διωχθεί εξαιτίας της φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, ή επειδή είναι μέλος σε μια συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα ή εξαιτίας των πολιτικών του πεποιθήσεων» (art.1A). Εξίσου, ο ορισμός κατά την Σύμβαση έχει αποτελέσει θέμα συζήτησης και αμφισβήτησης με βάση το πλαίσιο και τον χρόνο. Για παράδειγμα, ο Οργανισμός Αφρικανικής Ενότητας (AOE) ανέπτυξε το 1967 τον δικό του ορισμό με σκοπό να αποτυπώσει καλύτερα την ιδιαιτερότητα της αναγκαστικής μετανάστευσης στην ήπειρο, ενώ πιο πρόσφατα αναλυτές έχουν επιστήσει την προσοχή στους δυνητικά αυξανόμενους αριθμούς περιβαλλοντικά εκτοπισμένων ανθρώπων ως αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής (Marshall 2015). Δεν είναι ασήμαντο το γεγονός ότι οι εν λόγω αναγκαστικές μετακινήσεις λαμβάνουν ενίοτε την συντομογραφία «περιβαλλοντικοί πρόσφυγες». Η Ύπατη Αρμοστεία αναγνωρίζει πλέον ότι η «κλιματική αλλαγή και οι φυσικές καταστροφές μπορούν να προσθέσουν και να επιδεινώσουν τις απειλές που αναγκάζουν τους ανθρώπους να διαφύγουν πέρα από τα διεθνή σύνορα. Η αλληλεπίδραση μεταξύ κλίματος, αντιπαράθεσης, φτώχειας και διωγμού αυξάνει σημαντικά την πολυπλοκότητα των καταστάσεων έκτακτης ανάγκης για τους πρόσφυγες» (Thompson 2019). Μια τέτοιου είδους συζήτηση αντικατοπτρίζει επίσης πώς η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες έχει από την δεκαετία του 1990, διευρύνει τις καταστάσεις που αφορούν τον ίδιο τον οργανισμό πέρα από τους «πρόσφυγες» και «αιτούντες ασύλου».

Ένα τελευταίο επιχείρημα με σκοπό να διαχωριστεί η συζήτηση για την Ύπατη Αρμοστεία από την συζήτηση για την UNRWA θα μπορούσε να αφορά λεπτομέρειες του διεθνούς δικαίου και των διακλαδώσεων του. Παραδειγματικά, αρκετές χώρες έχουν επικυρώσει την Σύμβαση των Προσφύγων, συμπεριλαμβανομένου του Καναδά και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και κατ' επέκταση έχουν συμφωνήσει με την αρχή της μη-επαναπροώθησης ήτοι ότι ένας πρόσφυγας δεν θα μπορεί να επιστρέψει σε μια χώρα όπου η ζωή του/της ή ελευθερία τίθενται σε κίνδυνο (Macklin 2003, [1]). Αυτό μπορεί να φαίνεται ριζικά διαφορετικό από το διεθνές δίκαιο που διέπει του Παλαιστίνιους πρόσφυγες, το οποίο διάφορες πηγές (Boling 2007) θεωρούν ότι έχει επανειλημμένα προωθηθεί από την μακροχρόνια επιμονή των ίδιων των Παλαιστίνιων προσφύγων να αναγνωριστεί ένα «δικαίωμα επιστροφής»

και/ή αποζημίωσης όπως προβλέπεται στο ψήφισμα 194 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών (Al Hussein & Bocco 2009, [275]; Albadawi 2019). Αν και το ψήφισμα 194 συνεχίζει να υιοθετείται από την πλειονότητα των χωρών της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, έχει επισημανθεί ότι ενόψει της συνεχούς άρνησης του Ισραήλ να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του, «η επανεγκατάσταση παρουσιάζεται ανελλιπώς ως η “μαγική λύση” που πιθανόν να επιλύσει γρήγορα και μόνιμα το πρόβλημα των Παλαιστίνιων προσφύγων» (Al Hussein & Bocco 2009, [284]). Η επαναλαμβανόμενη προβολή αυτής της τάσης εκδηλώνεται στο ειρηνευτικό σχέδιο του Τραμπ για το 2020 το οποίο υποστηρίζει ότι «προτάσεις που απαιτούν από το κράτος του Ισραήλ να συμφωνήσει να δεχθεί τους Παλαιστίνιους πρόσφυγες, ή που υπόσχονται δεκάδες δισεκατομμύρια δολάρια ως αποζημίωση στους πρόσφυγες, δεν ήταν ποτέ ρεαλιστικές» και ότι τα γειτονικά κράτη με αραβική πλειονότητα «φέρουν την ηθική ευθύνη να τους ενσωματώσουν» (Λευκός Οίκος Ηνωμένων Πολιτειών 2020, [31]).

Υπό το πρίσμα των πολύ πραγματικών αμφισβητήσεων σχετικά με το δικαίωμα επιστροφής των Παλαιστίνιων προσφύγων, είναι δύσκολο να ισχυριστούμε ότι υπάρχει συνοχή και βάθος στις επιπτώσεις του διεθνούς δικαίου που διέπει τους Παλαιστίνιους πρόσφυγες. Αναμφίβολα όμως, αυτή ακριβώς η δυσκολία ανακύπτει και στον ισχυρισμό συνέπειας και βάθους όταν πρόκειται για την υιοθέτηση της συμμόρφωσης με το διεθνές δίκαιο που αφορά τους κανόνες και πρότυπα που εκφράζονται μέσω της Ύπατης Αρμοστείας. Όπως έχει παρατηρηθεί, ακόμα και τα κράτη της Δύσης που έχουν υπογράψει επί μακρόν την Σύμβαση των Προσφύγων και το Πρωτόκολλο, έχουν βρει πολυάριθμους τρόπους για να αποφύγουν το πνεύμα της προστασίας προσφύγων, καθώς και την πίεση των ομάδων προάσπισης ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσω ενός «οπλοστασίου» μέτρων για να αποτρέψουν την άφιξη και υποβολή αιτήσεων από τους πρόσφυγες της Σύμβασης (Gibney 2004). Ως η πρώτη ασιατική χώρα που επικύρωσε την Σύμβαση των Προσφύγων το 1992 και η πρώτη ασιατική χώρα που υιοθέτησε νόμο για τους πρόσφυγες το 2013, η αποδοχή της Νότιας Κορέας μόνον δύο από τους 479 περίπου πρόσφυγες από την Υεμένη είναι εντυπωσιακή (Kwon 2019). Αυτό συμβαίνει επειδή ο λαός της Υεμένης διαφεύγει από αυτό που έχει θεωρηθεί ευρέως ως μία από τις χειρότερες σύγχρονες ανθρωπιστικές καταστροφές στον κόσμο. Τέτοιου είδους εξελίξεις εγείρουν βαθειά ερωτήματα αναφορικά με την συμμόρφωση με το πνεύμα του διεθνούς δικαίου. Η

κατάσταση αυτή υπογραμμίστηκε επίσης από κίνηση για κλείσιμο των συνόρων ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19 το 2020.

Συνοψίζοντας λοιπόν, από συγκριτική άποψη, υπάρχουν διαφορές μεταξύ της Ύπατης Αρμοστείας και της UNRWA που δικαιολογούν την εξέταση των οργανωτικών και προγραμματικών ιδιαιτεροτήτων τους. Ειδικότερα, με την πάροδο του χρόνου, ο ορισμός του πρόσφυγα κατά την Σύμβαση άρχισε να εφαρμόζεται και σε ομάδες πέρα από την Ευρώπη λόγω της αναγνώρισης ότι το ίδιο το σύστημα του κράτους παρήγαγε πρόσφυγες, και στην πορεία η επικύρωση της Σύμβασης και του Πρωτοκόλλου συνοδεύτηκε από προσπάθειες μονιμότητας της Ύπατης Αρμοστείας ως οργανισμού. Από την άλλη πλευρά, ο οργανισμός για του πρόσφυγες της Παλαιστίνης, η UNRWA, έχει έρθει αντιμέτωπη με σημαντικές και αυξανόμενες οικονομικές δυσκολίες, πιο πρόσφατα εξαιτίας της κυβέρνησης Τραμπ, ακόμη και μπροστά στο γεγονός ότι η Παλαιστίνιοι πρόσφυγες βρίσκονται σε μια παρατεταμένη κατάσταση πολλαπλών γενεών. Ωστόσο, αναμφίβολα, τέτοιου είδους διαφορές δεν είναι τόσο σημαντικές όσο το γεγονός ότι και οι δύο οργανισμοί είχαν μακροβιότητα στο πέρασμα του χρόνου και έχουν δημιουργήσει νόμους, κανόνες και πρότυπα που συμβάλλουν στην καθοδήγηση ατομικής και κρατικής δράσης. Τόσο η UNRWA όσο και η Ύπατη Αρμοστεία έχουν αντιμετωπίσει προκλήσεις από τα κράτη, ιδίως δεδομένου ότι το πνεύμα του διεθνούς δικαίου και προστασίας που διέπει τους Παλαιστίνιους πρόσφυγες και τους πρόσφυγες της Σύμβασης δεν ήταν πάντοτε άξιο σεβασμού από τα κράτη. Παρ' όλα αυτά, σε γενικές γραμμές, αντί να απορρίψουμε το εννοιολογικό τέχνασμα του «διεθνούς καθεστώτος των προσφύγων» είναι πιο λογικό να το διατηρήσουμε και να το διευρύνουμε ώστε να περιλαμβάνει την ταυτόχρονη εξέταση τόσο της Ύπατης Αρμοστείας όσο και της UNRWA, και αυτό λόγω των επιπτώσεων που θα είχε η μη εφαρμογή του. Σύμφωνα με τα στατιστικά δεδομένα της Ύπατης Αρμοστείας, οι Παλαιστίνιοι συνιστούν πάνω από το 20% των προσφύγων παγκοσμίως. Έτσι, αγνοώντας τους στις μεταναστευτικές μελέτες τροφοδοτείται μια γενικευμένη απουσία της Παλαιστίνης και του λαού της από το πεδίο εφαρμογής της πολιτικής επιστήμης και το διεπιστημονικό πεδίο των εθνοτικών σπουδών (Abu-Laban & Bakan 2020, [1–80]). Αυτή η απουσία των Παλαιστινίων δεν αποτελεί καλό οίονο για την εξέλιξη των γνώσεων μας για το δίκαιο και την πολιτική που σχετίζονται με τις μεταναστευτικές σπουδές.

Όπως έχει η κατάσταση λοιπόν, δεν μπορεί να αρνηθεί κανείς την ύπαρξη ενός μοτίβου κατά το οποίο οι ίδιοι οι μελετητές της μετανάστευσης και των προσφύγων έχουν αντιμετωπίσει όχι μόνο την UNRWA αλλά και τους Παλαιστίνιους πρόσφυγες ως «εξαιρετικούς» δημιουργώντας έτσι ένα σοβαρό κενό στην ευρύτερη βιβλιογραφία (Irfan 2017, [11]). Επιπρόσθετα, ακόμα και στο πλαίσιο συγκεκριμένων συζητήσεων για τις εθνικές αντιδράσεις στο θέμα της μετανάστευσης, οι Παλαιστίνιοι πρόσφυγες παραμένουν περιφερειακά τοποθετημένοι. Για παράδειγμα, στον Καναδά, οι Παλαιστίνιοι πρόσφυγες απουσίαζαν από την αφήγηση της μεταπολεμικής ιστορίας της μετανάστευσης και της πολιτικής των προσφύγων, παρά το γεγονός ότι το 1955-1956 η κυβέρνηση του Καναδά προχώρησε στην επανεγκατάσταση περίπου 100 ειδικευμένων αγγλόφωνων και γαλλόφωνων Παλαιστίνιων προσφύγων (κυρίως άνδρες) και των οικογενειών τους (Raska 2015). Είναι άξιο απορίας το γεγονός ότι η συγκεκριμένη κίνηση αγνοήθηκε από επισταμένες μελέτες σχετικά με τον Καναδά, ακριβώς επειδή η υποδοχή ειδικευμένων Παλαιστίνιων προσφύγων αποτέλεσε τον προάγγελο του νομικού πλαισίου που ήρθε να συνοδεύσει την υποδοχή άλλων μη Ευρωπαίων προσφύγων (Raska 2015, [473]). Παρομοίως, στις Ηνωμένες Πολιτείες, οι αντιδράσεις προς τους Παλαιστίνιους είχαν σημασία και για άλλες μη Ευρωπαϊκές ομάδες. Ειδικότερα, ο Νόμος περί Αρωγής των Προσφύγων του 1953, αν και στην αρχή είχε σχεδιαστεί για την υποδοχή των Ευρωπαίων προσφύγων που διέφευγαν από χώρες πίσω από το «Σιδηρούν Παραπέτασμα» (Speer 1969, [711]), τελικά προέβλεψε διατάξεις για αρκετές χιλιάδες ανθρώπους προερχόμενους από την «Ασία και Εγγύς Ανατολή» (Reimers 1983, [13]). Οι διατάξεις αυτές που λειτουργούσαν εκτός του ποσοστού περιορισμών ήταν το αποτέλεσμα των συνδυασμένων πιέσεων των μεταρρυθμιστικών βουλευτών του Κογκρέσου για πιο ανοιχτή μετανάστευση και των αραβο-αμερικάνικων ομάδων για την εισδοχή των Παλαιστίνιων (Reimers 1983, [13]). Κατ' αυτόν τον τρόπο, προανήγγειλαν τις αλλαγές του 1965 οι οποίες εγκατέλειψαν το «σύστημα ποσοστώσεων φυλετικού αποκλεισμού βάσει εθνικής προέλευσης» (Reimers 1983, [9–13]).

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗΣ

Ένα πλεονέκτημα να τεθούν ταυτόχρονα υπό συζήτηση η Υπηρεσία Αρωγής και Έργων των Ηνωμένων Εθνών για τους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες στην Εγγύς Ανατολή και η Ύπατη Αρμοστεία κατά την εξέταση του «διεθνούς καθεστώτος των

προσφύγων» είναι ότι γίνεται επίσης ευκολότερο να προσδιοριστούν άμεσα οι τρόποι με τους οποίους, καθώς και ο βαθμός στον οποίο, το διεθνές καθεστώς των προσφύγων ανταποκρίνεται ή όχι στις ανάγκες των προσφύγων ή συγκριμένων προσφυγικών ομάδων. Το να πραγματοποιηθεί αυτό σε διαφορετικές διαστάσεις υπερβαίνει το πεδίο εφαρμογής αυτού του κεφαλαίου. Ωστόσο, δύο ιδιαίτερα σημαντικοί τρόποι με τους οποίους θα μπορούσαν να προσδιοριστούν οι ανισότητες αφορούν το ρόλο και την ικανότητα της UNRWA και της Ύπατης Αρμοστείας να παρέχουν προστασία και να δεσμεύονται για την υπεράσπιση των προσφύγων που εποπτεύουν. Κατά την επισήμανση των διαστάσεων αυτών, καθίσταται επίσης ξεκάθαρο ότι οι Παλαιστίνιοι πρόσφυγες, έχοντας τυπικά καταστεί βάσει του νομικού συστήματος απάτριδες, έχουν επίσης αντιμετωπίσει επιδεινωμένα τρωτά σημεία ως αποτέλεσμα της άνισης παροχής προστασίας και υπεράσπισης από το διεθνές καθεστώς των προσφύγων.

Για να αρχίσουμε να εξετάζουμε την σημασία της προστασίας και υπεράσπισης, αξίζει να σημειωθεί ότι την στιγμή που η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (2002) αναγνωρίζει ότι «δεν είναι υπερεθνικός οργανισμός», εντούτοις «τα κράτη υποχρεούνται να συνεργάζονται με αυτήν». Αυτό δίνει στην Ύπατη Αρμοστεία (2002) αρκετή επιρροή και πλεονέκτημα για να ισχυριστεί με άνεση ότι «ο βασικός ρόλος της Ύπατης Αρμοστείας στην επιδίωξη διεθνούς προστασίας είναι να διασφαλίσει ότι τα κράτη γνωρίζουν, και αναλαμβάνουν δράση, τις υποχρεώσεις τους για την προστασία των προσφύγων και αιτούντων ασύλου». Αυτή η ικανότητα υπεράσπισης μας οδηγεί σε ένα βασικό σημείο εισόδου για την κατανόηση της διαφοράς μεταξύ UNRWA και Ύπατης Αρμοστείας η οποία έχει σταθερά επισημανθεί από μελετητές που εξετάζουν συγκεκριμένα τους Παλαιστίνιους πρόσφυγες. Η διάκριση αυτή αφορά το γεγονός ότι εξ' αρχής, η Ύπατη Αρμοστεία από εννοιολογικής άποψης αποτελούσε έναν οργανισμό που στόχευε αφενός στην παροχή προστασίας στους πρόσφυγες και αφετέρου στην εύρεση λύσεων σε παγκόσμιο επίπεδο ενώ η UNRWA αποτελούσε έναν οργανισμό παροχής υπηρεσιών κυρίως στους Παλαιστίνιους πρόσφυγες (Akram 2001, [168]; Hanafi 2014, [3]). Πιο συγκεκριμένα, η UNRWA σχεδιάστηκε για να πάρει την σκυτάλη από την αρωγή έκτακτης ανάγκης που είχε αρχικά πραγματοποιηθεί από την Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού (ICRC), τη Διεθνή Ομοσπονδία Συλλόγων Ερυθρού Σταυρού και

Ερυθράς Ημισελήνου (IFRC) και την Επιτροπή Υπηρεσιών Αμερικανών Φίλων (AFSC) (Bocco 2009, [231]).

Όπως αρμόζει στον χαρακτηρισμό «του οργανισμού αρωγής και έργων», η UNRWA ασχολήθηκε επίσης με την οικονομική ενσωμάτωση, αν και η αντίθεση στα προγράμματα εργασίας της στην δεκαετία του 1950 λειτούργησε παράλληλα με την κίνηση του οργανισμού για παροχή υπηρεσιών την δεκαετία του 1960 (Bocco 2009, [232]). Ως αποτέλεσμα, με την πάροδο των δεκαετιών, η UNRWA κατέληξε να είναι «μοναδική μεταξύ των οργανισμών των Ηνωμένων Εθνών στην άμεση παροχή βασικών δημόσιων υπηρεσιών» σε τομείς όπως η υγεία, η εκπαίδευση, η επαγγελματική κατάρτιση, η ανακούφιση, η μικροχρηματοδότηση καθώς και η βελτίωση των υποδομών και καταυλισμών (Abu-Zayd 2009, [227]). Οι δραστηριότητες αυτού του είδους εξασφαλίζουν την απασχόληση χιλιάδων ανθρώπων συμπεριλαμβανομένων πολλών Παλαιστίνιων προσφύγων των οποίων οι συνθήκες που επικρατούν στις χώρες όπου δραστηριοποιείται η UNRWA τους αποκλείουν συνήθως από την πλήρη ιθαγένεια, συχνά με αλυσιδωτές επιπτώσεις στα ποσοστά συμμετοχής στην αγορά εργασίας σε σύγκριση με τους πολίτες και τους στόχους διακρίσεων (Al Hussein & Bocco 2009).

Εξετάζοντας τις υπηρεσίες που παρέχονται από την UNRWA, μπορεί να παρατηρηθεί ότι αναπαράγουν επίσης στοιχεία που σχετίζονται με το μεταπολεμικό κεϋνσιανό κράτος πρόνοιας. Έτσι, δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι οι οιοι κρατικές λειτουργίες της UNRWA έχουν οδηγήσει τον οργανισμό στο να παρομοιαστεί με ένα «μπλε κράτος» προς αναγνώριση του χρώματος της σημαίας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Bocco 2009, [234]). Παρ' όλα αυτά, σε αντίθεση με ένα πραγματικό κράτος που μπορεί να επιβάλλει φόρους και να αξιώσει κυριαρχία επί ενός δεδομένου εδάφους και λαού, η UNRWA, όπως υπογραμμίστηκε προηγουμένως, χαρακτηρίζεται από ένα είδος «μόνιμης προσωρινότητας», καθώς απαιτείται η ανανέωση των λειτουργιών της (πλέον κάθε τρία χρόνια), καθιστώντας έτσι δύσκολη την επιδίωξη ενός μακροπρόθεσμου σχεδιασμού. Επιπροσθέτως, είναι αναγκασμένη να εξαρτάται από εθελοντικές δωρεές, οι οποίες έχουν αποδειχθεί άνισες τις τελευταίες δεκαετίες, ενώ τελευταία φορά που τα βασικά προγράμματά της χρηματοδοτήθηκαν πλήρως ήταν το 1986 (Irfan 2017, [16]). Τέτοιες οικονομικές δυσκολίες μπορούν να αποδοθούν σε διάφορους παράγοντες όπως είναι η αυξημένη ζήτηση ανθρωπιστικής βοήθειας μετά το τέλος του Ψυχρού πολέμου και οι

νεοφιλελεύθερες πολιτικές που είχαν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των δημόσιων δαπανών (Bocco 2009, [233]). Είναι εξίσου σημαντικό να ελεγχθεί ο αντίκτυπος των επιπτώσεων από την πανδημία του COVID-19 το 2020 στις χρηματικές συνεισφορές τόσο προς την UNRWA όσο και προς την Ύπατη Αρμοστεία.

Όπως η UNRWA, έτσι και η Ύπατη Αρμοστεία εξαρτάται από τις εθελοντικές εισφορές, και έχει τα τελευταία 5 χρόνια αντιμετωπίσει ελλείψεις καθώς ο αριθμός των προσφύγων της Σύμβασης έχει με σταθερό ρυθμό αυξηθεί στο υψηλότερο επίπεδο μέχρι στιγμής. Μεταξύ του 2016 και 2018, για παράδειγμα, το επίπεδο χρηματοδότησης προς την Ύπατη Αρμοστεία ήταν λιγότερο από το 60% που ήταν αναγκαίο, με δραματικές επιπτώσεις στους πρόσφυγες από το Μπουρούντι, την Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, το Αφγανιστάν, το Νότιο Σουδάν, την Συρία και την Σομαλία (UN News 2018). Μένει επίσης να εξεταστεί αν το Παγκόσμιο Σύμφωνο για τους πρόσφυγες, που ψηφίστηκε από την Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ τον Δεκέμβριο του 2018, μπορεί να κρατήσει την υπόσχεση του για εξασφάλιση μεγαλύτερης αλληλεγγύης μεταξύ των προσφύγων και των χωρών υποδοχής προσφύγων, καθώς και οι δύο πλευρές βρίσκονται σε χώρες του αναπτυσσόμενου κόσμου (Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες 2019, [17]). Σε κάθε περίπτωση, αντίθετα από την UNRWA, η Ύπατη Αρμοστεία είναι σε θέση να εξετάσει τον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και ταυτόχρονα να αναλάβει τον ρόλο της για την υπεράσπιση και προστασία.

IV.ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ

1.Κειμενική Ανάλυση

Το κείμενο που επιλέχθηκε με τίτλο “Re-defining the international refugee regime: UNHCR, UNRWA, and the challenge of multigenerational protracted refugee situations” αποτελεί απόσπασμα από ένα κεφάλαιο του εγχειριδίου “Research Handbook on the Law and Politics of Migration” της Catherine Dauvergne. Συγγραφέας του κειμένου είναι η Yasmeeen Abu-Laban, καθηγήτρια Πολιτικών Επιστημών η οποία κατέχει την Έδρα Ερευνών στο Πανεπιστήμιο Αλμπέρτα του Καναδά εστιάζοντας σε θέματα που αφορούν την Πολιτική της Ιθαγένειας και των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Την επιμέλεια του εγχειριδίου ανέλαβε η Catherine Dauvergne, κοσμήτορας αντιπρόεδρος ακαδημαϊκών σπουδών στο Πανεπιστήμιο Σάμιον Φράιξερ, στο Βανκούβερ του Καναδά. Τις τελευταίες δεκαετίες το έργο της έχει επίκεντρο τον τομέα των προσφύγων, της μετανάστευσης και του δικαίου της ιθαγένειας ενώ έχει συγγράψει τρία βιβλία που εξετάζουν μια ευρεία προοπτική για τα θεωρητικά θεμέλια αυτών των τομέων του δικαίου.

Πρόκειται για ένα καθαρά επιστημονικό και κοινωνιολογικό κείμενο. Παραλήπτης του κειμένου στόχου φαίνεται να είναι ένα περιορισμένο αναγνωστικό κοινό, εξειδικευμένο σε ζητήματα που αφορούν το δίκαιο και την πολιτική της μετανάστευσης ενώ έτος πρόσληψης του είναι το 2021. Σύμφωνα με το εργαλειακό μοντέλο του Karl Bühler (1934, organon model) για τα διάφορα μοντέλα κειμενικών λειτουργιών, στο επιλεγθέν κείμενο εντοπίζεται η αναφορική λειτουργία (αγγλ.referential) και πιο συγκεκριμένα η πληροφοριακή καθώς απώτερος στόχος είναι η πληροφόρηση καθώς και η κλητική λειτουργία (αγγλ.appellative). Έτσι, δίνοντας έμφαση στο περιεχόμενο, κύριος στόχος του κειμένου πηγή είναι η ενημέρωση και ταυτόχρονα ο προβληματισμός του αναγνωστικού κοινού για το θέμα που πραγματεύεται. Μάλιστα, όπως αναφέρουν πλήθους γλωσσολόγοι, η αναγνώριση των προβλημάτων είναι το πιο σημαντικό βήμα για έναν μεταφραστή. Κατά την μεταφραστική διαδικασία και ανάλυση του εν λόγω κειμένου, συνδυάζοντας όλες τις γνώσεις και ικανότητες που έχω διδαχθεί και αποκτήσει μέχρι στιγμής, κλήθηκα να εντοπίσω και να αντιμετωπίσω όσο το δυνατόν πιο ικανοποιητικά τις παρούσες δυσκολίες με απώτερο σκοπό να παραχθεί ένα μετάφρασμα όσο το δυνατόν πιο πιστό στο πρωτότυπο.

2.Ορολογία

Σε πρώτο στάδιο, μεταφραστικές δυσκολίες προέκυψαν σε επίπεδο ορολογίας. Σύμφωνα με τον Sager (1990:2), ως ορολογία ορίζεται η μελέτη καθώς και το πεδίο των δραστηριοτήτων συλλογής, περιγραφής, επεξεργασίας και παρουσίασης όρων, δηλαδή λεκτικών μονάδων που ανήκουν σε εξειδικευμένους τομείς χρήσης (Κεραμίδας, 2015:24) και στην προκειμένη περίπτωση στον τομέα της μετανάστευσης. Μάλιστα η ίδια η συγγραφέας ανήκει σύμφωνα με τον διαχωρισμό του γλωσσολόγου Cabré, στην πρώτη ομάδα χρηστών ορολογίας, καθώς πρόκειται για ειδικό του επιστημονικού κλάδου της μετανάστευσης. Έτσι λοιπόν, κατά μήκος του κειμένου πηγή, η χρήση ειδικής ορολογίας κυριαρχεί. Πιο συγκεκριμένα, ήδη από την πρώτη κιόλας παράγραφο του κειμένου, εντοπίζονται οι συνάψεις “internally displaced people” και “asylum seekers” μεταξύ άλλων. Πρόκειται για ειδικούς όρους που χρησιμοποιούνται κατά κύριο λόγο στον τομέα της μετανάστευσης. Γι αυτό το λόγο, για κάθε μία από αυτές τις περιπτώσεις δεν πραγματοποιήθηκε οποιαδήποτε μεταφραστική παρέμβαση, καθώς υπάρχουν ήδη καθιερωμένες αποδόσεις στην γλώσσα στόχο, οι οποίες και χρησιμοποιήθηκαν στο μετάφρασμα μας, «εσωτερικά εκτοπισμένοι» και «αιτούντες ασύλου» αντίστοιχα. Άλλο ένα παράδειγμα ειδικής ορολογίας θεωρείται η σύνταξη “quota limitation”. Στην ορολογία της οικονομίας, το “quota” είναι ένας τύπος περιορισμού του εμπορίου που θέτει ένα φυσικό όριο στην ποσότητα ενός αγαθού που μπορεί να εισαχθεί σε μια χώρα σε μια δεδομένη χρονική περίοδο. Για τον λόγο αυτό, επιλέχθηκε η απόδοση «ποσοστό περιορισμών».

Αναφορικά με τον ειδικό όρο “invisibilization”, διαδικασία κατά την οποία κάποιος/κάτι καθίσταται αόρατος, εντοπίστηκαν οι αποδόσεις «αορατότητα» και «αορατοποίηση». Και οι δύο αυτές αποδόσεις, έπειτα από αναζήτηση σε πλήθους παράλληλα κείμενα, τείνουν να χρησιμοποιούνται. Βέβαια σε κείμενα που εστιάζουν στον τομέα της μετανάστευσης, φαίνεται να χρησιμοποιείται η δεύτερη απόδοση. Έχοντας λοιπόν αυτό ως γνώμονα και κατευθυντήρια γραμμή, αποφάσισα να χρησιμοποιήσω την απόδοση «αορατοποίηση» στο μετάφρασμα μου ως πιο δόκιμη και με στόχο να αποφύγω οποιαδήποτε απόκλιση από το κείμενο πηγή. Επιπρόσθετα, μεταφραστικός προβληματισμός προέκυψε κατά την απόδοση της σύνταξης “non-entrée regime”. Πρόκειται για σύνταξη που χρησιμοποιείται εξ ολοκλήρου σε κείμενα με παρόμοια αν όχι ίδια θεματική με το επιλεχθέν κείμενο. Το “non-entrée regime” συνιστά ένα σύστημα, μια διαδικασία κατά την οποία οι χώρες υποδοχής προσφύγων

εμποδίζουν την είσοδο τους στην επικράτεια τους. Ύστερα από αναζήτηση σε πλήθους κείμενα, δεν βρέθηκε η απόδοση της σύναψης με αποτέλεσμα να προχωρήσω σε μια δικιά μου απόδοση, με την τεχνική της προσαρμογής, μένοντας όσο το δυνατόν πιο πιστή υφολογικά και δομικά στην γλώσσα στόχο, και αποδίδοντας σε μεγάλο βαθμό το νόημα. Έτσι, απέδωσα την σύναψη ως «σύστημα μη εισόδου». Να σημειωθεί ότι ο όρος “regime” δεν αποδόθηκε ως καθεστώς καθώς δεν θεωρήθηκε δόκιμο δεδομένου του νοήματος και του συγκεκριμένου. Μια ακόμα περίπτωση ειδικής ορολογίας αποτελεί η σύναψη “non refoulement”. Η «μη επαναπροώθηση», απόδοση που χρησιμοποιήθηκε στο μετάφρασμα μου, είναι μια θεμελιώδης αρχή του διεθνούς δικαίου που απαγορεύει σε μια χώρα που δέχεται αιτούντες άσυλο να τους επιστρέψει σε μια χώρα στην οποία ενδέχεται να κινδυνεύουν να διωχθούν βάσει της φυλής, της θρησκείας, της εθνικότητας, της συμμετοχής μιας συγκεκριμένης κοινωνικής ομάδας ή πολιτικής γνώμης. Μια ακόμα περίπτωση ορολογίας που απασχόλησε την μεταφραστική διαδικασία συνιστά ο όρος “multigenerational”. Όπως παρατηρήθηκε ο όρος δεν μπορεί να αποδοθεί μονολεκτικά ως «πολυγενεολογικός» κάτι που θα εξυπηρετούσε την μορφολογία και υφολογία αλλά αντίθετα αποδίδεται περιφραστικά ως «πολλαπλών γενεών». Τέλος γίνεται αναφορά στο “Keynesian welfare state” δηλαδή στα ελληνικά στο «κεϋνσιανό κράτος πρόνοιας». Πρόκειται για οικονομική ορολογία και αφορά τις μακροοικονομικές θεωρίες Κεϋνσιανών Οικονομικών ή του Κεϋνσιανισμού ενώ αποτελεί μοντέλο κρατικής παρέμβασης το οποίο υιοθετήθηκε από τις Η.Π.Α μέχρι τη δεκαετία του 1970 με στόχο την σταθεροποίηση της οικονομίας (Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2018-2019). Ιδιαίτερη προσοχή έπρεπε να δοθεί από τον μεταφραστή για την αποφυγή οποιουδήποτε μεταφραστικού σφάλματος καθώς το στοιχείο αυτό επιβεβαιώνει ότι το αναγνωστικό κοινό πρέπει να διαθέτει εξειδικευμένες γνώσεις πάνω στο αντικείμενο.

3. Πολυσημία/Δάνεια

Βασική δυσκολία κατά την μεταφραστική ανάλυση του κειμένου πηγής, ήταν η απόδοση όρων με πολλές σημασίες. Πιο συγκεκριμένα, χαρακτηριστικές περιπτώσεις πολυσημίας αποτελούν οι όροι “realm”, “norms” και “contestation” μεταξύ άλλων. Για τον πρώτο λοιπόν όρο εντοπίστηκαν οι αποδόσεις «βασιλείο», «σφαίρα» και «περιοχή». Με γνώμονα την θεματική του κειμένου καθώς και το συγκεκριμένο, επιλέχθηκε στο μετάφρασμα μου η δεύτερη απόδοση ως πιο δόκιμη και υφολογικά

και νοηματικά κοντά στο κείμενο πηγή. Όσον αφορά τον δεύτερο όρο, δυσκόλεψε ιδιαίτερα την μεταφραστική διαδικασία. Η εν λόγω λέξη αποδίδεται με ποικίλους τρόπους, «νόμος», «πρότυπο», «κανόνας» ακόμα και «ρόλος». Να σημειωθεί ότι το συγκείμενο στο οποίο εντοπίζεται “seemingly permanent norms, rules, and laws that shape action”, χρησιμοποιούνται ήδη οι όροι “rules” και “laws” οι οποίοι αποδίδονται ως «κανόνες» και «νόμοι» αντίστοιχα. Κρίθηκε λοιπόν απαραίτητο, καθώς πρόκειται για βασικούς όρους του πρωτοτύπου, να υπάρξει διαχωρισμός μεταξύ των όρων και εννοιών. Σε πρώτο στάδιο είχα προχωρήσει σε εξ’ ολοκλήρου παράλειψη του όρου “norms” από το μετάφρασμα μου κάτι που αποδείχθηκε ως μεταφραστικό σφάλμα καθώς παραλείπονταν ένα σημαντικό στοιχείο γι αυτό και σε τελικό στάδιο επιλέχθηκε η απόδοση «πρότυπο» θεωρώντας ότι εξυπηρετεί πλήρως την μεταφραστική διαδικασία. Τέλος, στο κείμενο χρησιμοποιείται ο όρος “contestation” ο οποίος στην γλώσσα-στόχο λαμβάνει τις αποδόσεις «αμφισβήτηση», «αντιπαράθεση», «αντιλογία» και «αντίρρηση». Αν και δεν υπάρχει μεγάλη νοηματική απόκλιση μεταξύ των αποδόσεων, προχώρησα στην επιλογή της απόδοσης «αμφισβήτηση» για υφολογικούς κυρίους λόγους.

Στο πρωτότυπο, εντοπίζονται δύο περιπτώσεις δανείων. Πιο συγκεκριμένα η σύναψη “non refoulement” πέρα από ειδική ορολογικά αποτελεί και μεταφραστικό δάνειο. Ως μεταφραστικό δάνειο ορίζεται η κατά λέξη μετάφραση του όρου στην γλώσσα αφετηρίας (Κελάνδριας 2007:104), και έτσι στην περίπτωση μας αποδόθηκε ως «μη-επαναπροώθηση». Ιδιαίτερη εντύπωση προκάλεσε η χρήση της λατινικής έκφρασης “*suí generis*” στο πρωτότυπο κείμενο. Συνιστά μια λατινική έκφραση, που χρησιμοποιείται για να δηλώσει ότι κάτι φέρει κυριολεκτικά την έννοια του δικού του είδους ή γένους, ή κατέχει μοναδικά χαρακτηριστικά που δεν μπορούν να ενταχθούν σε κάποιο ήδη προϋπάρχον ευρύτερο σύνολο. Μάλιστα, χρησιμοποιείται συχνά στην επιστήμη της νομικής και τη φιλοσοφία ως τρόπος αναφοράς και περιγραφής μιας ιδέας, μιας οντότητας ή μιας πραγματικότητας η οποία δεν μπορεί να συμπεριληφθεί σε μια ήδη υπάρχουσα ευρύτερη έννοια. Να σημειωθεί επίσης ότι στο δίκαιο χρησιμοποιείται για την περιγραφή ενός νομικού χαρακτηρισμού που υπάρχει ανεξάρτητα από άλλες κατηγοριοποιήσεις, λόγω της μοναδικότητάς του. Για τους παραπάνω λόγους, η έκφραση αυτή δεν μεταφράζεται αλλά διατηρείται όπως έχει όχι μόνο σε ελληνικά κείμενα αλλά και ευρέως.

4. Ακρωνύμια/Αρκτικόλεξα

Τα αρκτικόλεξα/ακρωνύμια είναι βραχυγραφίες οι οποίες διαφέρουν από τις συντομογραφίες ως προς τη φωνολογική αντιμετώπιση τους δηλαδή μπορούν να διαβαστούν ως ολοκληρωμένη λέξη σε αντίθεση με τις συντομογραφίες όπου κάθε γράμμα προφέρεται ξεχωριστά (Κελάνδριας, 2007:99). Έτσι λοιπόν, πλήθους τέτοιες περιπτώσεις μπορούμε να αντλήσουμε από το κείμενο πηγή. Κυριότερα παραδείγματα αποτελούν οι βασικοί οργανισμοί στους οποίους εστιάζει το κείμενο, δηλαδή η UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees) και η UNRWA (United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees). Αναφορικά με τον πρώτο οργανισμό, δηλαδή κατά τα ελληνικά η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες παρουσιάζει μια ιδιαιτερότητα όσον αφορά το ακρωνύμιο της. Στην γλώσσα στόχο το ακρωνύμιο δεν προσαρμόζεται στα ελληνικά, αντιθέτως διατηρείται το ακρωνύμιο UNHCR. Την ιδιαιτερότητα αυτή θα την χαρακτηρίσαμε ως μια περίπτωση ξενόγλωσσας βραχυγραφίας (Κελάνδριας, 2007:104). Ωστόσο, γίνεται αντιληπτό σε πλήθους παράλληλες πηγές, ότι τείνει να αναφέρεται και να χρησιμοποιείται ως Ύπατη Αρμοστεία ή Υ.Α, παράμετρος που λήφθηκε σοβαρά υπόψη και εφαρμόστηκε και στην μετάφραση μου. Από την άλλη πλευρά, όσον αφορά τον δεύτερο θεμελιώδη οργανισμό, τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών για τους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες στην Εγγύς Ανατολή, στην γλώσσα στόχο χρησιμοποιείται εξίσου το ακρωνύμιο UNRWA. Αποτελεί και αυτή μια περίπτωση ξενόγλωσσας βραχυγραφία η οποία και διατηρήθηκε στο κείμενο στόχο. Η διατήρηση της ξενόγλωσσας βραχυγραφίας οφείλεται μάλλον στο ότι η μετάφραση της δυσχεραίνει την ανάγνωση της ως αρκτικόλεξο/ακρωνύμιο και παράγει αποτέλεσμα που δεν πληροί την σαφήνεια και ανακλησιμότητα της (Κελάνδριας, 2007:105). Άλλες περιπτώσεις ακρωνυμίων που εντοπίζονται στο πρωτότυπο αποτελούν τα εξής: UN General Assembly (UNGA), UN Economic and Social Council (ECOSOC) τα οποία αποδόθηκαν στο μετάφρασμα χωρίς κάποια δυσκολία ως Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ (ΓΣΗΕ) και Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο του ΟΗΕ (ΟΚΣ) αντίστοιχα.

5.Ιδιωματικές Εκφράσεις

Αναμφίβολα, κατά την μεταφραστική διαδικασία και ανάλυση ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στις ιδιωματικές εκφράσεις. Έτσι λοιπόν, στο κείμενο πηγή, η συγγραφέας χρησιμοποιεί τις εκφράσεις “giving a nod”, “about-face” και “to

get around the” μεταξύ άλλων. Πρώτον, στην αγγλική γλώσσα η ιδιωματική έκφραση “giving a nod” αποδίδεται με δύο τρόπους είτε με την σημασία δίνω έγκριση σε κάποιον είτε με την σημασία κάνω νόημα/νεύμα σε κάποιον. Για νοηματικούς και υφολογικούς λόγους η δεύτερη απόδοση απορρίφθηκε σχεδόν αυτόματα με στόχο την αποφυγή οποιασδήποτε εννοιολογικής σύγχυσης και παρανόησης και έτσι επιλέχθηκε η πρώτη απόδοση. Αναφορικά με την δεύτερη ιδιωματική έκφραση, λαμβάνει τρεις αποδόσεις, είτε ως την 180 μοίρες στροφή δεξιά, είτε την αλλαγή προς την αντίθετη κατεύθυνση, ενώ σε στρατιωτικούς όρους σημαίνει την πλήρη αλλαγή κατεύθυνσης, πολιτικής, ιδεολογίας κ.α. Έτσι λοιπόν, με γνώμονα ότι η εν λόγω έκφραση χρησιμοποιήθηκε όταν έγινε αναφορά στον Ντόναλντ Τραμπ και την ξαφνική απόφαση του να αλλάξει την πολιτική στήριξης του προς την UNRWA, αποφάσισα να επιλέξω την απόδοση «αλλαγή-πολιτικής» μένοντας πιστή τόσο υφολογικά όσο και νοηματικά στο πρωτότυπο. Τέλος, η τελευταία ιδιωματική έκφραση μπορεί να λάβει την σημασία του να γίνει κάποιος γνωστός είτε το να αποφύγει κανείς κάποιον ή και ακόμη και την έννοια του περιφέρομαι. Γίνεται αντιληπτό, ότι η πλέον ιδανικότερη και πιο δόκιμη επιλογή είναι η δεύτερη απόδοση η οποία χρησιμοποιήθηκε και στο κείμενο στόχο.

6.Πραγματολογικά στοιχεία

Μια από τις σημαντικότερες κατηγορίες προβλημάτων που καλείται να αντιμετωπίσει ένας μεταφραστής, αποτελούν τα πραγματολογικά μεταφραστικά προβλήματα, τα οποία μπορούν να εντοπιστούν με την σύγκριση των εξωκειμενικών παραγόντων (Christiane Nord, 2014: 148). Στην κατηγορία αυτή θα μπορούσαμε να εντάξουμε το τοπωνύμιο “West Bank”. Σε ένα κείμενο που εστιάζει στους Παλαιστίνιους πρόσφυγες, η αναφορά σε τοπωνύμια είτε στην Παλαιστίνη είτε περιφερειακά από αυτήν είναι δικαιολογημένη. Έτσι λοιπόν γίνεται αναφορά στην «Δυτική Όχθη», την γεωγραφική ζώνη του Κράτους της Παλαιστίνης, το οποίο τελεί υπό ισραηλινή κατοχή, όρος που εκπορεύεται από τη γεωγραφική θέση στη δυτική όχθη του Ιορδάνη ποταμού. Θα έπρεπε να υποθέσουμε ότι το ελληνόφωνο αναγνωστικό κοινό πιθανότητα να μην γνώριζε που βρίσκεται μια τόσο συγκεκριμένη περιοχή της Παλαιστίνης, ειδικά αν πρόκειται για αναγνώστες μη ειδικούς σε ζητήματα για τον τομέα της μετανάστευσης και των προσφύγων, γεγονός που μπορεί να αποτελέσει πρόβλημα κατά την μεταφραστική διαδικασία και να οδηγήσει σε ελλιπή κατανόηση του νοήματος. Στην κατηγορία των πραγματολογικών

προβλημάτων εντάσσεται και ο οργανισμός “the League of the Red Cross Societies” στην ελληνική «Διεθνή Ομοσπονδία Συλλόγων Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου». Ιδρύθηκε το 1919 με έδρα αρχικά στο Παρίσι και από το 1939 η έδρα μεταφέρθηκε στην Γενεύη. Ο ρόλος της είναι ο συντονισμός των Εθνικών Συλλόγων ανά τον κόσμο σε καταστάσεις καταστροφών, καθώς και η εκπόνηση προγραμμάτων παγκόσμιας εμβέλειας (Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός). Πρέπει να υποθέσουμε ότι οι γνώσεις του αναγνωστικού κοινού για έναν τέτοιο οργανισμό που δεν δραστηριοποιείται στην Ελλάδα θα ήταν περιορισμένες γεγονός που πάλι καθιστά την κατανόηση και ανάγνωση του κειμένου από μη ειδικούς δύσκολη.

7. Ύφος

Όπως προαναφέρθηκε πρόκειται για ένα καθαρά επιστημονικό κείμενο με ενημερωτικό χαρακτήρα, συνεπώς κύρια και μόνη λειτουργία του είναι η αναφορική και ειδικότερα η πληροφοριακή. Η λειτουργία αυτή διατηρήθηκε και στο μετάφρασμα μας. Το ύφος είναι επίσημο και επιστημονικό ενώ το επίπεδο λόγου τεχνικό με εκτεταμένη χρήση ορολογίας κατάλληλο για την επικοινωνιακή περίσταση ενώ από την στιγμή που απευθύνεται σε περιορισμένο αναγνωστικό κοινό δεν υπάρχει μεγάλη αποστασιοποίηση μεταξύ πομπού-δέκτη. Παρ’ όλα αυτά, παρά την σοβαρότητα και επιστημονικότητα που διέπει το κείμενο, η συγγραφέας προβαίνει σε ορισμένα σημεία στην χρήση μεταφορικής χρήσης της γλώσσας γεγονός που προσδίδει αμεσότητα. Αυτό επιβεβαιώνεται από πλήθους συνάψεις με την μορφή επίθετο + ουσιαστικό, με τα επίθετα να λαμβάνουν κυρίως μεταφορική σημασία. Τέτοια παραδείγματα είναι τα εξής: “problematic outcome”, “implicit explanation” “liberal promise” και “arsenal of measures”. Έτσι και στο μετάφρασμα απαραίτητο ήταν να μην χαθεί το μεταφορικό στοιχείο γι αυτό και οι συνάψεις αποδόθηκαν ως «σιωπηρή εξήγηση» και «φιλελεύθερη υπόσχεση». Μόνο στην πρώτη περίπτωση αποφάσισα να χάσω το στοιχείο της μεταφοράς αποδίδοντας το ως «πρόβλημα» αντί «προβληματικό συμπέρασμα» θεωρώντας πως προκαλεί σύγχυση και δεν μπορεί να σταθεί αποτελεσματικά στην γλώσσα στόχο. Όσον αφορά την τελευταία σύναψη η χρήση της λέξης “arsenal” φανερώνει το μέγεθος και την ανάγκη υιοθέτησης μέτρων από τα κράτη της Δύσης για την αποφυγή άφιξης και υποβολής αιτήσεων από τους πρόσφυγες της Σύμβασης γι αυτό και αποδόθηκε αντίστοιχα στα ελληνικά ως «οπλοστάσιο μέτρων» εξυπηρετώντας τον ίδιο ακριβώς σκοπό.

Επιπλέον άλλο ένα στοιχείο που κάνει πιο παραστατικό το κείμενο πηγή είναι η χρήση της λέξης *permanency* εντός εισαγωγικών. Η επιλογή αυτή φανερώνει μια ειρωνεία, αμφισβήτηση και κριτική της συγγραφέως προς την «μονιμότητας» της UNRWA, στοιχείο που διατηρήθηκε αντίστοιχα στο κείμενο στόχο. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί το στοιχείο του προφορικού λόγου στο κείμενο πηγή. Ειδικότερα, η συγγραφέας προχωράει σε παράθεση ενός μέρους από την ομιλία του Christian Sauters “*Until there is... the region’s stability*”. Επομένως η διατήρηση των στοιχείων του προφορικού λόγου, όπως είναι αμεσότητα και η παραστατικότητα, και η ακριβής μεταφορά του νοήματος στο αναγνωστικό κοινό της γλώσσας στόχου ήταν απαραίτητη. Όσον αφορά την δομή του κειμένου, αυτή είναι ξεκάθαρη. Η δομή αυτή εξυπηρετεί την καλύτερη οργάνωση του κειμένου και καλύτερη κατανόηση του αναγνώστη. Για τους λόγους αυτούς, ίδια ακριβώς δομή ακολουθήθηκε και στο κείμενο στόχο, ώστε να επιτευχθούν οι λειτουργίες του κειμένου πηγή και το κείμενο να είναι το ίδιο αντιπροσωπευτικό στην γλώσσα στόχο. Η τεχνική λοιπόν της μεταφραστικής προσαρμογής του μεταφράσματος τόσο από γλωσσολογική όσο και από μορφολογική άποψη στα δεδομένα του ομιλητή ήταν απαραίτητη, ενώ οι όποιες μεταφραστικές παρεμβάσεις κατά την μεταφραστική προσέγγιση του κειμένου έγιναν λαμβάνοντας υπόψη το κείμενο-πηγή, την δομή του, τον συγγραφέα και τις υφολογικές του επιλογές.

V. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στο σημείο αυτό φτάνουμε στο τέλος της πτυχιακής μου εργασίας. Αναμφίβολα, το προς μετάφραση κείμενο ήταν ιδιαίτερα απαιτητικό, μια «μεταφραστική» πρόκληση. Η επιστημονικότητα και τεχνικότητα που το διέπει δεν αφήνουν περιθώρια μεταφραστικών παρεμβάσεων και αλλαγών ενώ ταυτόχρονα δεν πρέπει να υπάρχουν διφορούμενες έννοιες και σημασιολογικά σφάλματα, ειδικά όταν πρόκειται για ένα τέτοιο τεχνικό κείμενο. Με μεθοδικότητα και προσοχή, χρησιμοποιώντας όλα τα διαθέσιμα εργαλεία και γνώσεις, οι μεταφραστικές δυσκολίες επιλύθηκαν επιτυγχάνοντας την αποφυγή παρανοήσεων, συγχύσεων και κατ' επέκταση μεταφραστικών σφαλμάτων. Θεωρώ πως η μετάφραση και εξοικείωση με τέτοιου είδους κείμενα βοηθάει στην ανάπτυξη μεταφραστικών μεθόδων και τεχνικών που απαιτούνται σε τέτοιες περιπτώσεις εμβαθύνοντας σε ζητήματα μείζονος σημασίας όπως είναι η μετανάστευση, το προσφυγικό και τα ανθρώπινα δικαιώματα τα οποία πρέπει να απασχολούν την παγκόσμια κοινότητα.

VI.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bowen J. (2020). *Trump's Middle East peace plan: 'Deal of the century' is huge gamble*. Ανακτήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2022 από την εξής πηγή:

<https://www.bbc.com/news/world-middle-east-51263815>

Έθνος (2019). *30 Χρόνια από την Πτώση του Τείχους: Πέντε πράγματα για το Σιδηρούν Παραπέτασμα*. Ανακτήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2022 από την εξής πηγή:

<https://www.ethnos.gr/World/article/70847/30xroniaapothnptoshtoyteixoyspentepragmatagiatosidhroynparapetasma>

Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός (χ.χ). *Διεθνής Ομοσπονδία Ερυθρού Σταυρού / Ερυθράς Ημισελήνου*. Ανακτήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2022 από την εξής πηγή:

<https://www.samarites.gr/ifrclink>

Ευρωπαϊκή Ένωση (2012). *Διοργανικό Εγχειρίδιο Σύνταξης Κειμένων*.

Λουξεμβούργο, Υπηρεσία Εκδόσεων Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Καθημερινή (2021). *Τα παλαιστινιακά εδάφη: Η Λωρίδα της Γάζας και η Δυτική Όχθη*. Ανακτήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2022 από την εξής πηγή:

<https://www.kathimerini.gr/world/561360850/ta-palaistiniaka-edafi-anamesa-stin-israilini-katochi-kai-ton-apokleismo/>

Ηνωμένα Έθνη (χ.χ.). *UNRWA – ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΡΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΙΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΓΓΥΣ ΑΝΑΤΟΛΗ*. Ανακτήθηκε στις

11 Φεβρουαρίου 2022 από την εξής πηγή: [https://unric.org/el/unrwa-](https://unric.org/el/unrwa-%CF%85%CF%80%CE%B7%CF%81%CE%B5%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%B1%CF%81%CF%89%CE%B3%CE%B7%CF%83-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B5%CF%81%CE%B3%CF%89%CE%BD-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%BF%CE%B7%CE%B5-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-2/)

[%CF%85%CF%80%CE%B7%CF%81%CE%B5%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%B1%CF%81%CF%89%CE%B3%CE%B7%CF%83-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B5%CF%81%CE%B3%CF%89%CE%BD-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%BF%CE%B7%CE%B5-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-2/](https://unric.org/el/unrwa-%CF%85%CF%80%CE%B7%CF%81%CE%B5%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%B1%CF%81%CF%89%CE%B3%CE%B7%CF%83-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B5%CF%81%CE%B3%CF%89%CE%BD-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%BF%CE%B7%CE%B5-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-2/)

Κελάνδριας Π. (2007). *Η Μετάφραση των Οικονομικών Κειμένων*. Εκδόσεις Διάυλος, Αθήνα.

Κελάνδριας Π. (2016). *Λειτουργική Διδακτική της Μετάφρασης*. Εκδόσεις Δίαυλος, Αθήνα.

Κεραμίδας Σ. (2015). *Ζητήματα Ορολογίας στην Τεχνική Μετάφραση*. Εκδόσεις Δίαυλος, Αθήνα.

Λάλλας Δ. (2018-19). *Οικονομική Κοινωνιολογία*. Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Ανακτήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2022 από την εξής πηγή:
<https://eclass.aueb.gr/modules/document/file.php/OIK270/%CE%9C%CE%AC%CE%B8%CE%B7%CE%BC%CE%B1%2020%CE%BF-21%CE%BF.pdf>

Νέα Προοπτική (2020). *Στόχος του Ισραήλ τα πολιτιστικά και επιστημονικά Ιδρύματα της Κατεχόμενης Παλαιστίνης*. Ανακτήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2022 από την εξής πηγή: <https://www.neaprooptiki.gr/stochos-toy-israil-ta-politistika-kai-e/>

Nord C. (2014). *Η Μετάφραση ως στοχευμένη δραστηριότητα*. Εισαγωγή στις λειτουργικές προσεγγίσεις. Εκδόσεις Δίαυλος, Αθήνα.

UNHCR (χ.χ.). *Σχετικά με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα*. Ανακτήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2022 από την εξής πηγή:
<https://help.unhcr.org/greece/el/about-unhcr-in-greece/>

UNHCR (χ.χ.). *Η Σύμβαση του 1951 σχετικά με το Καθεστώς των Προσφύγων*. Ανακτήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2022 από την εξής πηγή:

<https://www.unhcr.org/gr/%CE%B7-%CF%83%CF%8D%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%BF%CF%85-1951-%CF%83%CF%87%CE%B5%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%BF-%CE%BA%CE%B1%CE%B8%CE%B5%CF%83%CF%84%CF%8E%CF%82-%CF%84>

